

Arbetskraftskostnadsindex 2008=100

Användarens handbok

Arbetskraftskostnadsindex 2008=100

Användarens handbok

Förfrågningar:

*Pekka Haapala
Hanna Jokimäki
+358 9 17 341*

tvkindeksi@stat.fi

Hemsida: http://tilastokeskus.fi/til/tvki/index_sv.html

Ombrytning: Marita Potila

© 2013 Statistikcentralen

Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.

*ISSN 1797-9420
= Handböcker
ISBN 978-952-244-452-3 (pdf)*

Förord

I juni 2009 publicerade Statistikcentralen för första gången det reviderade arbetskraftskostnadsindexet. Basåret för det reviderade indexet är 2008. Vad gäller begreppen och metodbeskrivningen baserar sig denna handbok på publikationen Tehdyn työtunnin kustannus 2000–2007, Työvoimakustannusindeksi 2003=100 (Kostnaden per utförd arbetstimme 2000–2007, Arbetskrafts-

kostnadsindexet 2003=100). Beskrivningarna och metoderna i anslutning till det nya indexet har uppdaterats i handboken i den mån som de ändrats. Outi Ahti-Miettinen, Pekka Haapala, Kati Heikkinen, Hanna Jokimäki, Pentti Jonninen, Seppo Kouvonen och Antti Suoperä har deltagit i uppdateringen av handboken.

Statistikcentralen, Helsingfors, september 2013

Hannele Orjala
Statistikdirektör

Innehåll

Förord	3
1 Vad är ett arbetskraftskostnadsindex?	5
1.1 Om arbetskraftskostnadsindexets historia	5
1.2 Författningar som styr beräkandet av arbetskraftskostnadsindexet	5
1.3 Om teorin bakom arbetskraftskostnadsindexet	6
1.4 Nationellt och internationellt arbetskraftskostnadsindex	6
2 Vad mäter arbetskraftskostnadsindexet?	8
2.1 Arbetskraftskostnadsindexets struktur	8
2.2 Kostnader för utförd arbetstimme som beskrivningsobjekt	8
3 Klassificeringar och viktstruktur	12
3.1 Näringsgren	12
3.2 Kostnadsklassificering	12
3.3 Viktstruktur	14
4 Arbetskraftskostnadsindexets urval	15
4.1 Allokering	15
4.2 Urvalsdragning	16
4.3 Estimering	17
5 Beräkandet av arbetskraftskostnadsindexet i praktiken	18
5.1 Hantering av materialet	18
5.1.1 Förhandsgranskning av uppgifterna	18
5.1.2 Databasens kontroller	18
5.1.3 Imputering av uppgifter om arbetsinsats	19
5.1.4 Slutförande av materialhanteringen	19
5.2 Sammanställning av arbetskraftskostnadsindexet	20
5.3 Säsongs- och arbetsdagskorrigeringar	20
6 Gamla index och övriga informationstjänster	23
7 Arbetskraftskostnadsindexets användningsändamål och tillämpning	24
7.1 För vilka ändamål används arbetskraftskostnadsindexet?	24
7.2 Samband till annan statistik över arbetskraftskostnader	24
8 Kalkylexempel på användningen av indexet	25
8.1 Beräkning av förändringen i kostnaden för en utförd arbetstimme	25
8.2 Beräkning av förändringen i kostnaden för en utförd arbetstimme med index för två olika basår	25
8.3 Ändring av indexets basår	25
8.4 Beräkning av eget index	26
9 Publicering av arbetskraftskostnadsindexet	27
Bilaga 1 Arbetskraftskostnadsindexets serier	28
Bilaga 2 Imputeringsmodeller för arbetsinsats	29
Bilaga 3 Enkätblanketter för industrin, servicesektorn, undervisningsområdet och offentliga sektorn	32
Bilaga 4 Verkligt urval 2007–2012	36

1 Vad är ett arbetskraftskostnadsindex?

1.1 Om arbetskraftskostnadsindexets historia

I Finland har utredningar som kartlägger industrins arbetskraftskostnader gjorts sedan 1940-talet. Statistik över arbetskraftskostnaderna utifrån Europeiska gemenskapens förordningsgrund började upprättas i slutet av 1960-talet, varefter grundläggande kartläggningar av arbetskraftskostnadernas nivå och struktur har utförts under bestämda år. Sedermera förutsattes medlemsländerna även lämna in statistik över de kalkylmässiga arbetskraftskostnadernas nivå och struktur för mellanåren.

Införandet av den gemensamma europeiska valutan har framhåvt behovet av en fortlöpande uppföljning av kostnadsutvecklingen. Det ursprungliga målet var att utveckla ett index som beskriver kostnadsutvecklingen av en standardiserad arbetsinsatsenhet, med Förenata Staternas 'Employment Cost Index' som exempel. Upprättandet av ett index som beskriver prisutvecklingen av en standardiserad arbetsinsatsenhet skulle dock i de flesta medlemsländer ha förutsatt betydande satsningar på insamling av primäruppgifter. Främst av kostnadsskäl bestämde man

sig till slut att i stället för ett prisindex skapa ett kostnadsindex som beskriver förändringarna i genomsnittskostnaderna och som bättre passade in i de existerande statistiksystemen i flera stora medlemsländer.

Produktionen av arbetskraftskostnadsindexet grundade sig till en början på det s.k. gentlemannaavtalet mellan cheferna för de nationella statistikbyråerna i medlemsländerna i Europeiska unionen (EU) och inleddes år 1996. I inledningskedet baserade sig indexet på medlemsländernas existerande statistiksystem. I Finland definierades kostnadsutvecklingen av en utförd arbetstimme åren 1996–2002 på näringsgrensnivå genom att dividera Statistikcentralens förtjänstnivåindex och den enligt lönestrukturstatistiken definierade månadslönen för den totala arbetstiden för en heltidsanställd löntagare med den genomsnittliga månatliga arbetsinsatsen. Antalet arbetstimmar för heltidsanställda löntagare baserade sig på Statistikcentralens arbetskraftsstatistik.

1.2 Författningar som styr beräkandet av arbetskraftskostnadsindexet

De första erfarenheterna av arbetskraftskostnadsindexet visade snabbt att uppnåendet av en tillräcklig internationell jämförbarhet krävde en författningsgrund för att fastställa hur indexet skulle upprättas. Sedan år 2003 har upprättandet av indexet reglerats av Europaparlamentets och rådets förordning (nr 450/2003) samt tillhörande förordning av kommissionen (nr 1216/2003). Den förordningsstadgade statistikskyldigheten gällde i första stadiet bara industrin samt branscherna inom den privata tjänstesektorn. Indexets täckning av näringsgrenar utvidgades genom en ny förordning av kommissionen (nr 224/2007) som från och med år 2007 även omfattade branscher inom så kallade välfärdstjänster för vilka den offentliga sektorn främst ansvarar för. Euro-

parlamentet följer årligen upp kvaliteten på arbetskraftskostnadsindexet utifrån kommissionens rapport.

Begreppen och klassificeringarna i arbetskraftskostnadsindexet har definierats i EU-kommissionens förordning. Indexserien för åren 1996–2008 baserade sig på EU:s dåvarande standard för näringsgrensindelning (NACE Rev. 1). Fr.o.m. år 2009 baserar sig indexet på EU:s nuvarande näringsgrensindelning (NACE Rev. 2). I anslutning till införandet av den nya indelningen skulle varje medlemsland även skapa retroaktiva tidsserier enligt den nya näringsgrensindelningen fr.o.m. år 2000.

1.3 Om teorin bakom arbetskraftskostnadsindexet

Arbetskraftskostnadsindexet är ett enhetsvärdeindex som beskriver den kvartalsvisa förändringen i medelkostnaden för en utförd arbetstimme. I förordningen om arbetskraftskostnadsindexet har grundformeln för perioden t i ett index av typ Laspeyres definierats på följande sätt:

$$LCI_{ij} = \frac{\sum_i w_i^t h_i^t}{\sum_i w_i^j h_i^j} = \frac{\sum_i (w_i^t / w_i^j) w_i^j h_i^t}{\sum_i w_i^j h_i^j} = \frac{\sum_i (w_i^t / w_i^j) W_i^j}{\sum_i W_i^j}$$

där w_i^t = arbetskraftskostnaderna per arbetad timme i näringsgren i under period t
 h_i^t = arbetade timmar för löntagare i i näringsgren i under period t och
 $W_i^j = w_i^j * h_i^j$ arbetskraftskostnaderna för löntagare i i näringsgren i under en årlig period j

Indexet som beskriver basserierna på näringsgrenens huvudgruppsnivå beskriver den genomsnittliga förändringen av arbetskraftskostnaderna i näringsgrenen. Indexen för näringsgrenssummorna bildas alltså utifrån prisrelationen för respektive basserie w_i^t / w_i^j och dess vikt

$\frac{W_i^j}{\sum_i W_i^j}$. Vikterna ska användas i beräkningen av indexet under två år från den tidpunkt som de refererar till.

$$K_{j,j+1} = \frac{\sum_i w_i^{j+1} h_i^j}{\sum_i w_i^j h_i^j}$$

Den årliga länken mellan indexen för åren j och $j+1$ är alltså av formen:

där w_i^{j+1} = medelpriset för året $(j+1)$ som följer på basåret i näringsgren i ,
 w_i^j = medelpriset för basåret i näringsgren i ,
 h_i^j = antalet arbetade timmar under basåret i näringsgren i .

Arbetskraftskostnadsindexet är en konjunkturstatistik som är känslig för kortsiktiga kostnadsförändringar och som publiceras nästan i realtid 70 dagar efter utgången av kvartalet. Det beskriver pristrycket som orsakas av arbetsmarknaden både via förändring i lönesumman och via förändring i enhetskostnaderna för arbetstimmar.

Indexet är nyttigt också när man analyserar orsakerna till förändringarna i lönesumman. Med dess hjälp kan förändringen i lönesumman spjälkas upp i en priskomponent (kostnaden för en arbetstimme) och en mängdkomponent (antalet arbetstimmar) och även specificera inverkan av kostnadsposter av engångsnatur. Samtidigt kan man specificera analysen av både arbetets produktivitet och enhetskostnaderna för arbetskraften.

Förändringen i enhetsarbetskostnaderna (y) kan sammanfattas med hjälp av följande formel:

$$\Delta y = \frac{\Delta(\text{arbetsinsatsens mängd}) \times \Delta(\text{medelkostnaden per arbetstimme})}{\Delta(\text{produktionsvolym})}$$

1.4 Nationellt och internationellt arbetskraftskostnadsindex

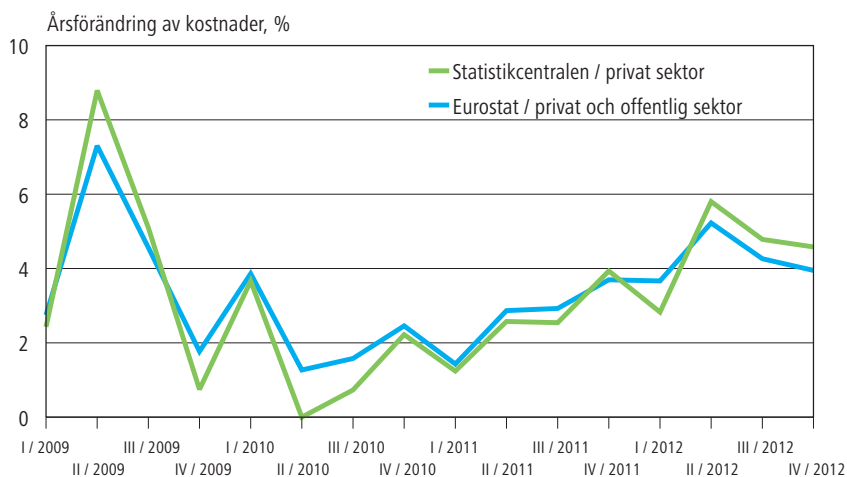
Eftersom beräkningen av arbetskraftskostnadsindexet sedan 2003 baserar sig på författning blev man tvungen att omvärdera dess produktionsmodell även i Finland. I enlighet med skyldigheterna i statistiklagen strävade man efter att fortfarande konstruera produktionsmodellen för indexet på existerande material, varvid förtjänstnivåindexets betydelse var avgörande. Man strävade efter att effektivisera användningen av existerande material bland annat genom att specificera imputeringsgrunderna för engångslöneposter samt genom att

vid mätningen av arbetstimmar under arbetsmånaden använda säsongrensade värden.

Erfarenheterna av den justerade produktionsmodellen visade dock snabbt att förordningens mål inte skulle nås genom utnyttjande av existerande basstatistik. Utvecklingen av indexet som baserar sig på empiriska kostnadsuppgifter som insamlas kvartalsvis inleddes år 2005 och publiceringen av uppgifter i början av år 2009. Datainsamlingen inleddes inom den privata sektorn år 2007 och inom kommunsektorn år 2010. Uppgifterna för statssektorn baserar sig på det adminis-

Figur 1A.

Förändring i arbetskraftskostnaden för en arbetstimme jämfört med motsvarande kvartal 2009-2012 enligt Eurostat och Statistikcentralen

trativa registret TAHTI. Indexet som baserar sig på empiriska uppgifter har sedan 2007 baserat sig på näringsgrensindelningen TOL 2008.

Arbetskraftskostnadsindexet som publiceras av EU:s statistikmyndighet Eurostat baserar sig för Finlands del på empiriska primäruppgifter sedan 2009. Enligt EU:s förordning ska indexet från och med statistikåret 2007 även omfatta näringsgrenarna O–S som den offentliga sektorn främst ansvarar för. Statens uppgifter om arbetskraftskostnadsindexet erhålls direkt ur Statskontorets register TAHTI utan någon separat datainsamling. Materialet omfattar alla statliga ämbetsverk. Inom kommunsektorn inleddes datainsamlingen i de tre största kommunerna år 2008 och utvidgades gradvis till att omfatta hela kommunsektorn år 2012. Tills vidare har den kommunala sektorns inverkan bedömts enligt medelinkomsterna i förtjänstnivåindexet i de indexserier som Statistikcentralen lämnar till Eurostat. Församlingarnas kostnader beaktas ännu inte i detta skede vid definitionen av kostnadsutvecklingen i EU:s index. För närvarande publicerar Eurostat indexet som gäller Finland bara på näringsgrensnivå. Indexet har t.o.m.

år 2012 bara producerats som en råserie, dvs. utan arbetsdagskorrigering och säsongrensning. Hösten 2012 började man producera indexet för den privata sektorns del också säsongrensat, då tidsserien var tillräckligt lång för arbetsdagskorrigering och säsongrensning. I de indexserier som Statistikcentralen lämnar till Eurostat ingår också statens säsongrensade index.

Det nationella arbetskraftskostnadsindexet publiceras kvartalsvis cirka 70 dagar efter utgången av kvartalet på Statistikcentralens webbplats. Även det nationella indexet omfattar alla näringsgrenar. Uppgifter publiceras om de centrala summorna efter näringsgren, de sex huvudgrupperna i näringsgrensindelningen (C, F, G, H, J, och K), de fyra undernäringsgrenarna inom industrin (livsmedelsindustrin, skogsindustrin, kemiska industrin och metallindustrin) samt om statens och kommunsektorns summor efter näringsgren.

Av figur 1A framgår att beaktandet av den offentliga sektorn minskade förändringen i medelkostnaderna år 2009, ökade den åren 2010 och 2011 samt minskade den åter år 2012.

2 Vad mäter arbetskraftskostnadsindexet?

2.1 Arbetskraftskostnadsindexets struktur

Arbetskraftskostnadsindexet är ett enhetsvärdeindex som mäter den kvartalsvisa förändringen i de genomsnittliga arbetskraftskostnaderna för en utförd arbetstimme. På huvudgruppsnivå i näringsgrenen beskriver indexet förändringen i medelkostnaderna. Kostnadsutvecklingen av näringsgrenssummorna definieras i sin tur genom att vikta ihop kostnadsutvecklingen i näringsgrenens huvudgrupper med kostnadsvikter som härletts från föregående år eller året före det.

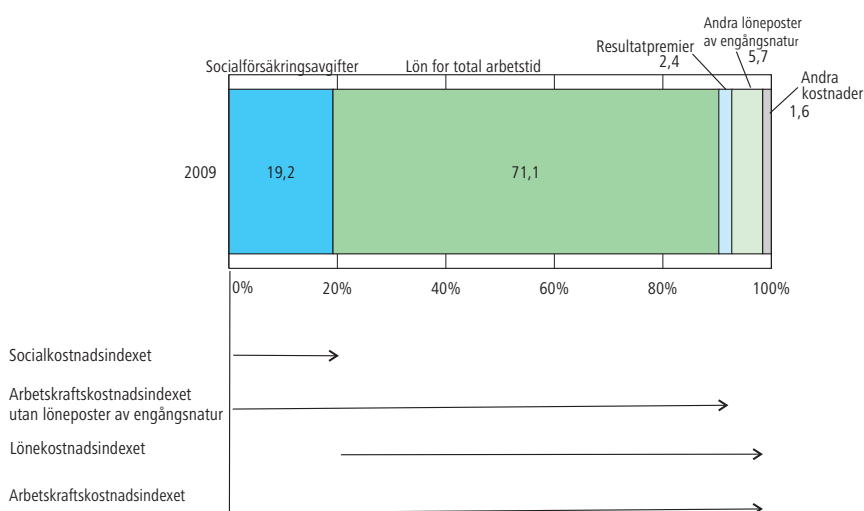
Förändringen i arbetskraftskostnaderna har specificerats i tre underindex:

- Lönekostnadsindexet mäter förändringen i lönekostnaderna per utförd arbetstimme. I lönekostnaderna ingår alla löner och arvoden enligt 13 § i lagen om förskottsuppbörd (nr 1118/1996), dvs. även kostnader som förorsakats av naturförmåner och optionssystem.

- Socialkostnadsindexet mäter utvecklingen av arbetsgivarens lagstadgade och frivilliga socialförsäkringsavgifter per utförd arbetstimme. Förändringen mäts med en betalningstariff, och således inverkar inte betalningstidpunkten eller eventuella retroaktiva betalningar eller återbetalningar på kostnadsutvecklingen.
- Arbetskraftskostnadsindexet utan löneposter av engångsnatur mäter förändringen i löne- och socialkostnaderna utan extraordinära löneposter eller löneposter av engångsnatur. Dessa utgörs vanligen av bland annat resultatpremier, semesterpenning, semesterersättning, en del av tjänsteårstilläggen för timavlönade samt kostnader för optioner och avtalshöjningar som betalats retroaktivt för de löneperioder som föregår statistikkvartalet.

Figur 2A.

Arbetskraftskostnadsindexet och arbetskraftskostnadernas struktur år 2009

2.2 Kostnader för utförd arbetstimme som beskrivningsobjekt

Primäruppgifterna i statistiken har fr.o.m. år 2007 insamlats med ett urval som omfattar drygt 2 000 företag. Uppgifterna insamlas nästan helt och hållet med en webbenkät. Med enkäten insamlas uppgifter om antalet avlönade anställda och arbetstimmar samt löne- och socialkostnader. (Tabell 2A)

Man har strävat efter att säkra uppgiftslämnarnas svarsförutsättningar genom att i insamlingen av primäruppgifter använda begrepp som används i löneräkningen inom ifrågavarande bransch. Därför används fyra blanketter i insamlingen av primäruppgifterna. De presenteras i bilaga 3 i denna handbok. Blanketten för timavlönade branscher används i de företag där en betydande del av personalen omfattar

tas av kollektivavtal för timavlönade, dvs. inom bl.a. industrin, bilhandeln och trafiken. Blanketten för utbildningssektorn används av de arbetsgivare inom utbildningssektorn där arbetstiden för undervisningspersonalen baseras på undervisningsskyldighet och inte på den totala lönen. I företag inom servicesektorn används en blankett där uppgifterna om deltidanställda specificeras från de sammanräknade uppgifterna. Alla anställningsförhållanden med gällande arbetsavtal för deltid betraktas som deltidanställningar. Inom kommunsektorn används förutom utbildningsblanketten en blankett för den offentliga sektorn, där uppgifterna specificeras efter hel- och deltidanställda samt timavlönade anställda. Genom hanteringsregler för produktionsprocessen har man säkerställt jämförbarheten hos uppgifterna om olika branscher.

Utgångspunkten för datainsamlingen har varit att säkerställa att den betalade lönesumman och antalet utförda arbetstimmar motsvarar varandra. Uppgiftslämnaren ska ange den lön som betalas under de löneperioder som avslutas under statistikkvartalet. I denna summa kan löneposter som betalats retroaktivt för tidigare kvartal eller löneposter av engångsnatur ingå. Det angivna antalet arbetstimmar ska motsvara det betalda lönebeloppet. Således ska t.ex. övertidstimmar registreras för det statistikkvartal under vilket lönen för övertidstimmarerna främst betalas.

Antal anställningsförhållanden i slutet av statistikperioden

Uppgiftslämnarna ska ange antalet anställningsförhållanden i slutet av statistikperioden. Anställningsförhållanden med en över två veckor lång oavlönad ledighet (t.ex. permittering, värnplikt, dagpenningandel för sjuk- eller föräldraledighet) beaktas inte. Inom timavlönade branscher speci-

teras anställningsförhållandena med tim- respektive månadslön, medan anställningsförhållandena på hel- respektive deltid specificeras inom servicesektorn. Inom kommunsektorn specificeras både anställningsförhållanden på hel- resp. deltid och anställningsförhållanden med timlön.

Antal arbetstimmar

Arbetskraftskostnadsindexet beskriver förändringen i arbetskraftskostnaderna per arbetad timme. Det totala antalet utförda arbetstimmar definieras för nationalräkenskapernas del enligt stadgad standard.

Arbetsgivaren kan inte alltid lämna tillförlitliga uppgifter om antalet arbetade timmar. Statistikcentralen fastställer då kalkylmässigt antalet arbetade timmar antingen utifrån avlönade arbetstimmar eller undervisningsskyldighetstimmar. Uppgiften om antalet arbetstimmar omfattar alltid även en uppgift om den angivna arbetsinsatsens slag.

– Utförda timmar: Alla arbetsgivare anger arbetsinsatsen för timavlönade som utförda timmar, och omkring hälften av arbetsgivarna anger arbetsinsatsen för månadsavlönade som utförda timmar. Antalet arbetstimmar för timavlönade kan i allmänhet fastställas direkt utifrån lönebokföringen. Angivandet av antalet arbetade timmar för månadsavlönade förutsätter i allmänhet ett uppföljningssystem för arbetstiden. Antalet arbetade timmar kan beräknas genom att man från den teoretiska arbetstiden drar av frånvarotimmar med och utan lön och lägger till övertidstimmar. Endast sådana tilläggs- eller övertidstimmar som man fått ersättning för under statistikkvartalet bokförs som övertidstimmar. Som arbetade timmar räknas också avlönad arbetstid som använts till personalutbildning.

Tabell 2A

Innehåll i uppgifterna som insamlas för arbetskraftskostnadsindexet per kvartal

	Timavlönade i industrin	Månadsavlönade i industrin	Servicebranscherna	Undervisningspersonal i utbildning	Annan än undervisningspersonal i utbildning	Offentliga sektorn
Statistikperiod	x	x	x	x	x	x
Antal anställningsförhållanden i slutet av statistikperioden	x	x	x	x	x	x
Antal arbetade timmar	x	antingen	antingen	x	x	x
Antal avlönade arbetstimmar	–	eller	eller	–	–	x
Antal undervisningstimmar	–	–	–	x	–	–
Andra än undervisningstimmar för lärare	–	–	–	x	–	–
Antal sjukfrånvarodagar med lön	–	–	–	x	–	x
Förskottsinnehållningspliktig lön	x	x	x	x	x	x
Penninglön för utförd arbetstid	x	–	–	–	–	–
Förhöjningsdelar för övertids- och söndagsarbete	x	–	–	–	–	–
Lön för icke-utförd arbetstid	x	–	–	–	–	–
Lön för tilläggs- och övertidsarbete	–	x	x	x	x	x
Resultatpremier	x	x	x	x	x	x
Annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur	x	x	x	x	x	x
Ordinarie lön	–	–	–	x	x	x
Tariff för socialförsäkringsavgifter, %	x	x	x	x	x	x

- Avlönade timmar: Som avlönade arbetstimmar anges de arbetstimmar som ingår i den ordinarie arbetstiden för vilken personen har fått normal, höjd eller sänkt lön (långa sjukledigheter). Den avlönade arbetstiden för månadsavlönade personer omfattar även söckenhelger som infaller på arbetsdagar. Den avlönade arbetstiden under semestertiden fastställs enligt den normala perioden i arbete. I den avlönade arbetstiden ingår även beviljad ledighet på grund av förkortad arbetstid.
- Undervisningstimmar: Arbetstimmarna för lärare i huvud- eller bisyssla som följer ett arbetstidssystem som baserar sig på undervisningsskyldighet ska anges enligt undervisningsskyldigheten. Vid fastställandet av antalet undervisningstimmar beaktas även lärarens alla övertidstimmar. Antalet arbetade timmar inom undervisningssektorn fastställs kalkylmässigt genom att multiplicera undervisningsskyldigheten med koefficienten 1,5 och lägga till övrig arbetstid som inte baserar sig på undervisningsskyldigheten. Vad gäller lärare i huvudsyssla specificeras i enkäten även antalet avlönade sjukfrånvarodagar, vilket för sin del stöder beräkandet av antalet arbetade timmar.

Förskottsinnehållningspliktig lön totalt

I den förskottsinnehållningspliktiga lönen ingår betalda förskottsinnehållningspliktiga löner och arvoden inklusive naturaförmåner enligt 13 § i lagen om förskottsuppbörd för de löneperioder som avslutas under kvartalet. I lönen ingår lön som betalas för arbetsinsatsen under den aktuella perioden, lön som betalas retroaktivt för annan än ovan nämnda arbetsinsats samt lön som betalas som engångsbelopp eller vid regelbundet återkommande tillfällen. Den förskottsinnehållningspliktiga lönen inkluderar bland annat lönekostnader som förorsakats av inlösen av optioner. I enkäten som gäller undervisningssektorn ska man specificera den betalda ordinarie lönen.

Penninglön för timavlönad arbetstid

Penninglön för timavlönad arbetstid anges i regel enligt avtalspraxis inom respektive bransch. Till penninglönen för utförd arbetstid räknas penninglön som betalats enligt den direkta arbetsprestationen, dvs.

- löner för tids-, ackords- och premiearbete,
- förhöjningsdelar för övertids- och söndagsarbete,
- olika skifttillägg, tillägg för kvälls- och nattarbete samt miljötillägg.

Kompensation som beviljats för utjämning av arbetstid borde oberoende av den avtalsbranschspecifika praxisen alltid inräknas i lönen för icke

utförd arbetstid. På detta sätt strävar man efter att främja den avtalsbranschspecifika jämförbarheten i statistiken samt att säkerställa koherensen mellan lönekostnaderna och de avlönade arbetstimmarna.

Timavlönades förhöjningsdelar för övertids- och söndagsarbete

För timavlönades del specificeras förhöjningsdelar för övertids- och söndagsarbete i lönen för utförd arbetstid samt ersättningar för veckoledighet.

Månadsavlönades lön för tillägs- och övertidsarbete

Lön för tillägs- och övertidsarbete som ingår i den förskottsinnehållningspliktiga lönen specificeras i enkäten. Det är den lön som löntagaren erhåller för arbete utanför ordinarie arbetstid och som bestäms på basis av arbetade timmar. Till lönen hör alla löneposter som betalas för tillägs- och övertidsarbete, oberoende av betalningsgrund, också lön som betalas på basis av skift-, söndags- eller helgarbete.

Timavlönades lön för icke-utförd arbetstid

För timavlönades del specificeras den lön som betalats på basis av arbetstiden för annan än utförd arbetstid när den ingår i den förskottsinnehållningspliktiga lönen, dvs.

- lön för semestertid,
- ersättning för söckenhelg,
- ersättning för skiftledighet,
- lön för sjukdoms- och olycksfallstid,
- lön i samband med barnafödelse och -vård,
- separat tillägg eller lön för utjämning av arbetstid, t.ex. Pekkanen-ledighet,
- reseersättning samt
- beredskapsersättning.

Resultatpremier

Resultatpremier som ingår i den förskottsinnehållningspliktiga lönen samt kontant vinstutdelning anges för både tim- och månadsavlönade. Avtal om system för resultatpremie ingås företagsvis. I allmänhet ligger det ekonomiska resultatet, produktiviteten eller uppnåendet av utvecklingsmål till grund för resultatpremien. Premien ackumuleras ofta i längre perioder än löneutbetalningsperioden. Resultatpremien grundar sig på annan än den direkta arbetsprestationen.

Annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur

Annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur som ingår i den förskottsinnehållningspliktiga lönen anges för både tim- och månadsavlönade. Dessa löneposter ingår vanligen inte i löntagarens fortlöpande avlöning för varje löneperiod. Till annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur hör bl.a.

- semesterpenning och semesterersättning,
- kostnad till följd av inlösen av optioner,
- tjänsteårstillägg eller motsvarande som betalas oregelbundet vid återkommande tillfällen,
- ersättning för ledighet som beror på förkortad arbetstid och betalas oregelbundet vid återkommande tillfällen,
- uttryckningspenning,
- lön med anknytning till anställningsförhållandets upphörande (lön för uppsägningstiden, uppsägningersättning),
- engångsposter som betalas på basis av kollektivavtal,
- initiativarvode samt
- löneförhöjning som betalas retroaktivt för föregående kvartal.

Hållna undervisningstimmar inom undervisningsbranschen

För personal som tillämpar arbetstid baserad på undervisningsskyldighet anges antalet undervisningstimmar under kvartalet (undervisningspersonal i huvud- och bisyssla). Arbetsinsatsen anges separat som hållna undervisningstimmar och andra än undervisningstimmar. Arbetstiden gällande övrig personal anges alltid i arbetade timmar.

Klubb- och stödundervisningstimmar inom undervisningsbranschen

För personal i huvudsyssla som tillämpar arbetstid baserad på undervisningsskyldighet anges klubb- och stödundervisningstimmar för kvartalet (ingår i angivna undervisningstimmar).

Andra än undervisningstimmar inom undervisningsbranschen

För undervisningspersonal i huvudsyssla anges andra timmar än de som använts för undervisningsarbete (t.ex. timmar för samplaneringstid och s.k. vesodagar). Här anges inte för- och efterarbete för undervisningen med anknytning till undervisningsskyldigheten, vilket definieras kalkylmässigt.

Sjukfrånvarodagar med lön inom undervisningsbranschen

Avlönade dagar (inkl. dellön) med anknytning till sjukfrånvaro och familjeledigheter anges för undervisningspersonal i huvudsyssla som tillämpar arbetstid baserad på undervisningsskyldighet. Sjukfrånvaro och familjeledighet för undervisningspersonal i bisyssla och för skolans övriga personal anges inte.

Ordinarie lön inom undervisningsbranschen och kommunsektorn

För undervisningsbranschen och kommunsektorn anges den ordinarie lönen som faktiskt betalats

under statistikperioden och som utöver grundlönen omfattar lönetillägg med fasta belopp såsom t.ex. tillägg bundna till tjänstgöringstid, glesbygdstillägg, språktillägg och förtroendemannasättning. Begreppet "ordinarie lön" behövs då lönen betalas, bl.a. för semester samt sjuk- och moderskapsledighet.

Engångstimmarvoden inom undervisningsbranschen

Lön för tillägg- och övertidsarbete som ingår i den förskotts innehållningspliktiga lönen inom undervisningsbranschen. I undervisningsbranschen tolkas som tillägg- och övertidsarbete bara de övertimmar som ersatts som s.k. engångstimmarvode, inte det s.k. årsarvodet för veckoövertimmar som under hela året ersätts med samma månatliga belopp. Till tillägg- och övertidsarbete räknas inte arbetstid som har ersatts med ledighet av motsvarande längd.

Tariffen för socialförsäkringsavgifter

De förändringar i arbetskraftskostnader som förorsakas av socialförsäkringsavgifterna uppskattas med en betalningstariff. Vid fastställandet av kostnader ska man beakta förändringen i företagets personalstruktur. Däremot strävar man efter att avgränsa betalningstidpunktens inverkan – t.ex. retroaktiva betalningar, återbetalningar eller förskottsbetalningar – så att den inte ingår i den mätta kostnadsutvecklingen.

Den kostnadstariff som orsakas av socialförsäkringsavgifter definieras i regel i början av året enligt de nya betalningsgrunderna och den förblir den samma hela året, om det inte sker betydliga förändringar i företagets personalstruktur eller socialförsäkringsavgifter. T.ex. år 2009 sänkte en allmän sänkning av socialskyddsavgiften företagets socialkostnadstariff med 0,8 procent fr.o.m. början av april.

Tariffen ska täcka alla företagens lagstadgade och frivilliga socialförsäkringsavgifter, dvs.

- arbetspensionsavgifter,
- pensioner som företaget betalar direkt till arbetstagare,
- arbetsgivarens socialskyddsavgift,
- lagstadgade och frivilliga olycksfallsförsäkringspremier,
- arbetslöshetsförsäkringsavgift,
- grupplivförsäkringsavgift samt
- kostnader för övriga frivilliga försäkringar med anknytning till användning av arbetsinsatsen.

Statistikcentralen fastställer värdet av företagets socialkostnader på basis av avgiftstariffen och lönesumman.

3 Klassificeringar och viktstruktur

3.1 Näringsgren

Beräkningen av arbetskraftskostnadsindexet baserar sig på näringsgrensindelningen. EU:s förordning kräver att resultaten lämnas in enligt huvudgrupperna i den nya TOL 2008-indelningen samt gällande särskilt specificerade näringsgrenssummor. I den nationella publikationen har därtill kostnadsutvecklingen specificerats för fyra centrala industrisektorer (livsmedelsindustri, skogsindustri, kemisk industri, metallindustri).

Indelningarna i indexeringsfasen fastställer den klassificeringsnivå som används i datainsamlingen och bearbetningen av materialet. Urvalet som används i insamlingen av primäruppgifter har stratifierats efter näringsgrenens huvudgrupp, och dess

specifikation utgör även grunden för kedjeindexets basserier. Uppgiftslämnarna ombespecificera primäruppgifterna enligt näringsgrensenhet för de betydande näringsgrenarna. I praktiken gäller den näringsgrensspecifika specifikationen av kostnaderna bara några företag.

Den förnyade TOL 2008-näringsgrensindelningen infördes i det nya arbetskraftskostnadsindexet (2008=100) i början av 2009. Samtidigt publicerades indexet som bygger på empiriskt material enligt den nya indelningen för åren 2007 och 2008. Indexen för det tidigare basåret (2003=100) har bara publicerats enligt den gamla näringsgrensindelningen (TOL 2002).

3.2 Kostnadsklassificering

Enligt definitionen avser man med arbetskraftskostnader de totala kostnader för arbetsgivaren som uppkommer vid anställning av personal. Arbetskraftskostnadsposterna och det totala antalet anställda definieras i kommissionens förordning om verkställande av arbetskraftskostnadsstatistiken (nr 1737/2005).

Ur tabellen 3A omfattar kostnadsbegreppet i arbetskraftskostnadsindexet löner och kollektiva avgifter (D1). Vid beskrivningen av kostnadsutvecklingen kan man i strukturgranskningen nöja sig med en mer allmän klassificeringsnivå och fokusera på de viktigaste kostnadsbegreppen. Således kan kostnaderna för personalutbildning (D2),

Tabell 3A.

Klassificering av arbetskraftskostnader

D1	Löner och kollektiva avgifter
D11	Löner
D111	Egentlig lön (undantaget lärlingar)
D1111	Direkt lön, bonusar och tillägg
D11111	Direkt lön, bonusar och tillägg som betalas varje avlöningsperiod
D11112	Direkt lön, bonusar och tillägg som inte betalas varje avlöningsperiod
D1112	Betalningar till anställdas sparprogram
D1113	Betalningar för ej arbetade dagar
D1114	Naturaförmåner
D11141	Företagsprodukter
D11142	Bostadsförmåner
D11143	Bilförmåner
D11144	Personaloptionsförmåner och system för aktieköp
D11145	Övriga naturaförmåner
D112	Löner till lärlingar
D12	Arbetsgivares kollektiva avgifter
D121	Arbetsgivares faktiska kollektiva avgifter (undantaget lärlingar)
D1211	Arbetsgivares lagstadgade sociala avgifter
D1212	Kollektivt avtalade, avtalsenliga och frivilliga sociala avgifter
D122	Arbetsgivares tillräknade kollektiva avgifter
D1221	Garanterad lön vid sjukdom
D1222	Arbetsgivares tillräknade kollektiva avgifter för pensioner och hälso-/sjukvård
D1223	Betalningar till anställda som lämnar företaget
D1224	Arbetsgivares övriga tillräknade kollektiva avgifter
D123	Arbetsgivares kollektiva avgifter för lärlingar
D2	Kostnader för personalutbildning
D3	Övriga kostnader som betalas av arbetsgivaren
D4	Skatter
D5	Subventioner som arbetsgivaren erhåller

arbetsgivarens övriga kostnader (D3) och subventioner som arbetsgivaren erhåller (D5) lämnas utanför den kvartalsvisa kostnadsbeskrivningen (de ingår emellertid i arbetskraftskostnadsundersökningens beskrivningsområde). Kostnadsposten

skatter (D4) är inte relevant i Finland. Såsom presenterats i figur 2A blir cirka 1,6 procent av arbetskraftskostnaderna utanför den kvartalsvisa kostnadsuppföljningen.

Tabell 3B.

Kostnadsvikter för indexet Arbetskraftskostnader totalt åren 2009 samt 2012

		Viktstruktur	
		2009	2012
		andel, %	andel, %
Privata sektorn			
B	Utvinning av mineral	0,3	0,3
C	Tillverkning	35,6	31,9
D	Försörjning av el, gas, värme och kyla	2,2	1,3
E	Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering	0,2	0,5
F	Byggverksamhet	7,1	7,3
G	Handel	14,6	13,5
H	Transport och magasinering	5,8	8,2
I	Hotell- och restaurangverksamhet	3,0	1,9
J	Informations- och kommunikationsverksamhet	7,4	8,5
K	Finans- och försäkringsverksamhet	4,4	5,1
L	Fastighetsverksamhet	1,1	0,9
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	5,7	5,4
N	Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	4,4	5,2
O	Offentlig förvaltning	1,0	1,2
P	Utbildning	1,4	2,3
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster	2,4	4,2
R	Kultur, nöje och fritid	2,1	0,9
S	Annan serviceverksamhet	1,4	1,1
	Totalt	100,0	100,0
Statssektorn			
J	Informations- och kommunikationsverksamhet	0,4	0,6
K	Finans- och försäkringsverksamhet	0,1	0,1
L	Fastighetsverksamhet	1,0	0,9
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	11,3	13,0
N	Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	3,3	0,1
O	Offentlig förvaltning	79,3	81,6
P	Utbildning	2,2	1,6
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster	1,9	1,6
R	Kultur, nöje och fritid	0,6	0,6
	Totalt	100,0	100,0
Kommunsektorn (stora kommuner och samkommuner)			
D	Försörjning av el, gas, värme och kyla		0,1
E	Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering		1,2
F	Byggverksamhet		0,4
H	Transport och magasinering		1,2
I	Hotell- och restaurangverksamhet		2,0
J	Informations- och kommunikationsverksamhet		0,5
L	Fastighetsverksamhet		0,6
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik		3,0
N	Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster		2,3
O	Offentlig förvaltning		8,8
P	Utbildning		1,1
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster		75,2
R	Kultur, nöje och fritid		3,5
S	Annan serviceverksamhet		0,1
	Totalt		100,0

3.3 Viktstruktur

Arbetskraftskostnadsindexet är ett kedjeindex där de näringsgrensspecifika indexen viktas ihop enligt näringsgrensspecifika värdeandelsvikter. För respektive år används värdeandelsvikter som räknats för föregående år och som tillämpas på kostnadsposten i fråga (lönekostnader, socialkostnader, kostnader totalt, kostnader utan engångsposter). Vikterna som beräknats för år 2007 användes dock både för indexets startår 2007 och därpå följande år. Eftersom indexets täckningsgrad varierar efter näringsgren kan den använda viktstrukturen i viss mån avvika från till exempel strukturen i Statistikcentralens företagsregister.

Indexeringen av arbetskraftskostnaderna har genomförts på så vis att förändringen i medelkostnaderna för näringsgrenen definieras utifrån aggregat som fastställts på näringsgrensnivå. Kalkylprocessen resulterar alltså i en nivåuppgift om de centrala variablerna i indexet för respektive kvartal, dvs. lönesumman, socialkostnaderna, antalet arbetstimmar samt kostnaderna utan engångsposter.

Användningen av systemets endogena vikter säkerställer den interna koherensen för indexserierna och deras viktstruktur.

4 Arbetskraftskostnadsindexets urval

Målpopulationen för arbetskraftskostnadsindexet omfattar alla arbetsgivare oberoende av antalet anställnings- och tjänsteförhållanden – av sektorerna även den offentliga förvaltningen. Av näringsgrenarna är det bara jord- och skogsbruket samt fisket, arbetsgivarhushållen och de internationella organisationerna som inte ingår i indexets målpopulation. Det teoretiska beskrivningsområdet för arbetskraftskostnadsindexet är således mer täckande än beskrivningsområdet för strukturstatistik som beskriver löner och arbetskraftskostnader (lönestrukturstatistiken, arbetskraftskostnadsstatistiken). Målpopulationen för strukturstatistik, som definierats i EU:s förordning, omfattar inte små företag med färre än 10 löntagare och inte den offentliga förvaltningen.

Å andra sidan har de minsta företagen av praktiska skäl tills vidare lämnats utanför den empiriska undersökningsramen. Undersökningsramen omfattar generellt alla företag med minst 30 löntagare. Vad gäller näringsgrenar med många småföretag såsom byggverksamhet (F), handel (G), hotell- och restaurangverksamhet (I), fastighetsverksamhet (L), verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (M) samt uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster (N) omfattar undersökningsramen dock alla företag med minst

20 löntagare. För kommunsektorns del omfattar undersökningsramen alla kommuner med över 5 000 invånare och alla samkommuner. Målet är att populationen i statistiken ska omfatta minst 60 procent av lönesumman inom näringsgrenen.

Den statistiska undersökningsramen bildas årligen i september med hjälp av den fil som bildats från företagsregistret för lönestatistik över den privata sektorn. Ramen baserar sig på uppdateringssituationen (t-1) i slutet av året före referenstidpunkten för statistiken (statistikår = t). Samma undersökningsram används för estimering av alla kvartal under statistikåret. De preliminära uppgifterna för de två första kvartalen av respektive statistikår baserar sig emellertid på undersökningsramen för året (t-2) som föregår året före referenstidpunkten.

Undersökningsramen för 2007 baserade sig på företagsregistret i mitten av 2006. Urvalsramen innehöll ännu inte i detta skede uppgifter om företagens näringsgren enligt TOL 2008. Näringsgrenen enligt den nya klassificeringen fastställdes för ramen med hjälp av en omvandlingsnyckel som baserade sig på den gamla näringsgrenskoden. Först i efterhand kunde man konstatera att den med nyckeln bildade TOL 2008-koden hade betydande inexactheter.

4.1 Allokering

EU:s förordning förutsätter statistikföring av förändringarna i arbetskraftskostnaderna på både hela den samhällsekonomiska nivån och separat för alla huvudgrupper i näringsgrensindelningen. Med tanke på den nationella statistikföringen och urvalsdesignens effektivitet fanns det behov att på grov nivå även följa upp den interna kostnadsutvecklingen inom industrin. Med tanke på urvalsdesignen har industrin indelats i sju undernäringsgrenar (se tabell 4A). Allokeringen av urvalet efter näringsgren baserar sig alltså på den antagna användningen – för varje index som är förenligt med publiceringsmålet har man alltså i urvalsdesignen reserverat ett eget näringsgrensstratum.

Man vet att den genomsnittliga enhetskostnaden för en arbetad timme i viss mån varierar med företagets storlek. Företagen är snett fördelade enligt storlek, de små företagens antagna bortfall är större och de stora företagen täcker en stor del av lönesumman. I urvalsdesignen har man strävat efter att säkerställa representativiteten av företag i alla storleksklasser i det insamlade materialet. Undersökningsramen för den privata sektorn har

därför indelats i fem storleksklasser efter antalet löntagare.

Vid definitionen av stratumens urvalskvoter har man strävat efter att inrikta urvalet så att man för hela populationen kan skapa så exakta och icke-missvisande estimat som möjligt så att man även får användbara estimat för resultatvariablerna från varje delpopulation. Vid användning av Neyman-allokering blir variationskoefficienterna för estimaten inom vissa näringsgrenar stora särskilt på huvudgruppsnivå i den nya näringsgrensindelningen. Om man däremot strävade efter så små variationskoefficienter som möjligt för alla näringsgrenars estimat, skulle variationskoefficienten för hela populationens estimat stiga.

Definitionen av urvalskvoter baserade sig på kvadratrotallokering i två faser (allokering i potens 0,5). Genom kvadratrotallokering strävade man efter att säkerställa publiceringsdugliga resultat både på hela den samhällsekonomiska nivån och på näringsgrenens huvudgruppsnivå. Genom allokering i två faser strävade man efter att säkerställa en optimal allokering av urvalet på företag

Tabell 4A.

Teoretisk urvalskvot efter stratum 2007–2013

Näringsgren	Stratum	–50	50–100	100–250	250–500	500–
Utvinning av mineral	B	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Livsmedelsindustri	C1	0,35	0,30	0,45	1,00	1,00
Textil- och beklädnadsindustri	C2	0,35	0,35	0,45	1,00	1,00
Träindustri	C3	0,15	0,15	0,20	0,50	1,00
Pappersindustri	C4	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kemisk industri	C5	0,50	0,30	0,45	1,00	1,00
Metall- och metallvaruindustri	C6	0,15	0,10	0,15	1,00	1,00
Elektronikindustri	C7	0,65	0,45	0,75	1,00	1,00
Övrig industri	C8	0,08	0,08	0,10	0,30	1,00
Försörjning av el, gas, värme och kyla	D	0,25	0,25	0,70	1,00	1,00
Vattenförsörjning	E	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Byggverksamhet	F	0,30	0,70	0,65	1,00	1,00
Handel	G	0,08	0,15	0,25	0,60	1,00
Transport och magasinering	H	0,60	0,60	0,40	1,00	1,00
Hotell- och restaurangverksamhet	I	0,08	0,10	0,20	1,00	1,00
Informations- och kommunikationsverksamhet	J	0,25	0,20	0,30	0,70	1,00
Finans- och försäkringsverksamhet	K	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Fastighetsverksamhet	L	0,40	0,70	0,75	1,00	1,00
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	M	0,15	0,20	0,30	1,00	1,00
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	N	0,15	0,25	0,25	1,00	1,00
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	O	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Utbildning	P	0,20	0,40	0,40	1,00	1,00
Vård och omsorg; sociala tjänster	Q	0,08	0,15	0,15	0,45	1,00
Kultur, nöje och fritid	R	0,45	0,60	0,75	1,00	1,00
Annan serviceverksamhet	S	0,20	0,20	0,50	1,00	1,00

av olika storlek inom näringsgrenen. I den första fasen i definieringen av urvalskvoterna fastställdes urvalsstorlekarna för alla 25 näringsgrensstrata, i den andra fasen för alla storleksstrata inom näringsgrenen. Vid fastställandet av urvalskvoterna beaktade man det förväntade bortfallet.

I tabell 4A visas de målsatta teoretiska urvalskvoterna. Uppnåendet av publiceringsbara resultat förutsätter att uppgifter insamlas av alla företag inom vissa små näringsgrenar. I de flesta näringsgrensstrata omfattar det dragna urvalet alla företag med minst 250 löntagare.

4.2 Urvalsdragning

Som urvalsmetod används obundet stratifierat slumpmässigt urval utan återläggning. För den privata sektorns del utgörs urvalsenheten av företaget och urvalsgrunden av företagets näringsgren och storleksklass. Vid urvalsdragningen används ett slumpmässigt tal som fastställts för varje företag i ramen. Detta utnyttjas vid den årliga uppdateringen av urvalet. I tabell 4B visas de viktigaste nyckeltalen för det ursprungliga urvalet draget för år 2007. Det har inte skett några större förändringar i siffrorna efter år 2007.

Urvalet för arbetskraftskostnadsindexet uppdateras årligen. I detta sammanhang fastställs näringsgrens- och storleksstrata för de företag som ingår i undersökningsramen enligt den nya ramen, varvid de företag som lagt ner verksamheten raderas från ramen medan nya företag läggs till den. Beslut om storleken på och inriktningen av tilläggsurvalet fattas genom att jämföra realiserade urvalskvoter med måluppställningens urvalskvoter (Tabell 4A).

Bara några aktiva företag har raderats från urvalet draget för 2007. Detta beror på den stora naturliga rotationen bland företagen, dvs. att de

lägger ner verksamheten eller fusioneras. Dessutom har några uppgiftslämnare beviljats övergångstider för svaren eller av tvingande skäl rent av befriats från att lämna uppgifter om arbetstider. När enkäten blir mer etablerad kommer rotationens betydelse i urvalet att öka.

För kommunsektorns del används som urvalsmetod också obundet slumpmässigt urval utan återläggning. Urvalsenheten utgörs av kommunen. Då indexet utvidgats att även omfatta branscher som främst förekommer inom den offentliga sektorn, omfattade urvalet i början under åren 2008–2010 bara de tre största kommunerna. År 2011 togs 17 nya stora kommuner och de 20 största samkommunerna med i urvalet. För år 2012 utvidgades urvalet också med kommuner med färre än 50 000 invånare samt med fler av de största samkommunerna. Kommunurvalet har alltså så småningom utvidgats till att omfatta hela kommunsektorn. Vid beräkningen av indexet används tills vidare bara uppgifter från de 20 största kommunerna och de 20 största samkommunerna.

Tabell 4B.

Urval för arbetskraftskostnadsindexet år 2007

Näringsgren/Stratum	Urvalstorlek, företag (n)	Population, företag, (N)	Urvalsförhållande, % (n/N)	Löntagare i urvalet (Tn)	Löntagare i populationen (TN)	Andelen löntagare i urvalet (%)
Totalt	2 040	6 814	29,9	598 807	895 262	66,9
B	17	17	100,0	1 729	1 792	100,0
C	435	1 542	28,2	196 975	290 124	67,9
D	27	63	42,9	7 293	9 582	76,1
E	20	20	100,0	1 728	1 798	96,1
F	296	707	41,9	41 448	57 329	72,3
G	221	1 343	16,9	85 865	143 532	59,8
H	178	290	61,4	42 148	51 066	82,5
I	36	259	13,9	13 462	23 462	57,4
J	112	350	32,0	37 887	60 228	62,9
K	143	143	100,0	33 809	33 809	100,0
L	45	93	48,4	2 879	4 580	62,9
M	110	503	21,9	16 666	37 194	44,8
N	150	655	22,9	63 588	88 896	71,5
O	18	18	100,0	8 294	8 527	97,3
P	66	184	35,9	11 574	19 015	60,9
Q	55	335	16,4	14 755	35 714	41,3
R	49	86	57,0	5 807	7 692	75,5
S	62	206	30,1	12 902	20 986	61,5

4.3 Estimering

Innan de slutliga estimeringskoefficienterna beräknas stratifieras undersökningsramen på nytt så att den motsvarar näringsgrens- och storleksuppgifterna i början av statistikåret. En del av de företag som ingått i urvalet har under året som föregår statistikåret krympt så att de underskrider ramens nedre gräns. De företag som inte ingår i ramen men som svarat på enkäten förs in i undersökningsmaterialet utan höjningskoefficient. Samma undersökningsram, som uppdaterats i nivå med början av året, tillämpas på estimeringen av statistikårets alla fyra kvartal.

Estimeringen av förändringen i arbetskraftskostnaderna baserar sig på kostnads- och arbetsinsatsestimaten för näringsgrenens huvudgrupp-nivå (= indexets basserie). Den genomsnittliga lönekostnaden för en utförd arbetstimme i stratumet h (dvs. \overline{W}_h) definieras i formeln

$$\overline{W}_h = \frac{Y_{hi}}{T_{hi}} = \frac{\sum_{i=1}^{n_h} y_{hi}}{\sum_{i=1}^{n_h} t_{hi}},$$

där

Y_{hi} = total lönesumma för företagen i i stratumet h

T_{hi} = totalt antal utförda arbetstimmar för företaget i i stratumet h

y_{hi} = lönesumma för företagen i i stratumet h

t_{hi} = antal utförda arbetstimmar i företaget i i stratumet h

i = företag

h = stratum

De genom urvalet insamlade primäruppgifterna höjs till näringsgrensnivån med hjälp av en traditionell Horwitz-Thompson-estimator. Där definieras estimeringskoefficienten, som baserar sig på det inverterade talet av urvalssannolikheten, utifrån lönesummaandelen för de företag i undersökningsramen som svarat efter stratum. Estimeringen baserar sig på lönesummorna i lönesummaindexen för respektive kvartal.

$$k_{hi} = \frac{1}{\frac{\sum_{i=1}^{n_h} p_{hi}}{N_h} \sum_{i=1}^{N_h} P_{hi}}$$

där

p_{hi} = lönesumman för de företag i som svarat i stratumet h

P_{hi} = total lönesumma för företagen i i stratumet h

i = företag

h = stratum

För varje kvartal fastställs egna estimeringskoefficienter med hjälp av samma undersökningsram som motsvarar situationen i början av året. Även de företag som ingår i ramen men som under datainsamlingen lagt ner verksamheten eller fusionerats betraktas som svarande. Så kallade borttynande företag betraktas som svarande bara om deras svar ingår i materialet.

5 Beräkandet av arbetskraftskostnadsindexet i praktiken

5.1 Hantering av materialet

5.1.1 Förhandsgranskning av uppgifterna

De företag som ingår i urvalet lämnar in uppgifterna för respektive kvartal via ett webbprogram. Skriftliga svarsanvisningar för denna process skickas till företagen. Primäruppgifterna om företaget är färdigt ifyllda på blanketten men svarspersonen kan uppdatera dem. Svarspersonen får också svarsvärdena för föregående kvartal. Om företaget bedriver betydande verksamhet inom flera näringsgrenar ber man om uppgifter separat för varje branschenshet. Programmet har begränsningar som främst anknyter till värdeområden. I felsituationer meddelar systemet om felaktiga värden. Felaktiga uppgifter förhindrar emellertid inte sändandet av dem.

De primäruppgifter som skickats via det elektroniska datainsamlingsprogrammet förhandsgranskas innan de förs in i databasen. Förhandsgranskningen är i praktiken tudelad: granskning av att de obligatoriska uppgifterna (antal löntagare, definitionsgrund för timmar och deras antal, förskottsnehållningspliktig lönesumma, tariff för socialförsäkringsavgifter och statistikperiod) och svarspersonens kontaktuppgifter är ifyllda. Felaktiga uppgifter förhindrar inte att de förs från insamlingsdatabasen till produktionsdatabasen.

I anslutning till förhandsgranskningen uppdateras även svarsuppföljningskoden, där alternativen är bristfällig, återsänd eller obesvarad. I praktiken görs korrigeringar antingen genom att felaktig information ersätts med riktig om denna tydligt kan härledas eller också ber man om ytterligare information av uppgiftslämnaren. Vid förhandsgranskningen kontrolleras även uppgiften gällande svarspersonens aktivitet. Förändringarna registreras i databasen där alternativen är: nedlagd, fusionerad, borttynande (antalet löntagare betydligt lägre än i ramen).

5.1.2 Databasens kontroller

Målet för kontrollerna i databasen är att säkerställa att de primäruppgifter om arbetskraftskostnaderna för en utförd/avlönad arbetstimme som uppgiftslämnaren angett är sanningsenliga och att märka ut värden som sannolikt är osanna för fortsatta åtgärder.

När datainsamlingen från ett enskilt företag inleds strävar man efter att säkerställa att de centrala primäruppgifterna är logiska och på rätt nivå (antalet löntagare, antalet arbetstimmar, lönesumma). Granskningen av uppgifter om företaget som tidigare svarat på enkäten baserar sig på den kvartalsvisa förändringen i uppgifterna. Vad gäller uppgifter som förts in i databasen kontrolleras

- den kvartalsvisa förändringen i enhetskostnaden för en utförd/avlönad arbetstimme,
- förändringen i definitionsgrunden för timmarna,
- summeringen av lönespecifikationen för timavlönade samt
- förändringen i tariffen för socialförsäkringsavgifter.

Kontrollproceduren för den kvartalsvisa förändringen i enhetskostnaden för en arbetstimme framskrider på följande sätt:

1. Lönekostnaderna för en utförd/avlönad arbetstimme i företaget utan engångsposter jämförs med motsvarande värde föregående kvartal.
2. En jämförelsegrupp fastställs för företaget enligt företagets näringsgrensstratum.
3. För varje jämförelsegrupp fastställs granskningsgränser utifrån decilfördelningen avseende lönekostnadernas enhetsförändring. Som nedre gräns för förändringen i lönekostnaderna fastställs den minsta förändringen – en förändringsgräns som motsvarar den första decilen (D10). På motsvarande sätt utgörs den övre gränsen av den största kvartalsvisa förändringen – den förändringsgräns som motsvarar den sista decilen (D90).
4. Observationsvärden inom gränserna godkänns. Observationer som understiger den nedre gränsen eller överstiger den övre gränsen antecknas som avvikande och skrivs ut på kontrollistan.

Kontrollistan (drygt 20 procent av observationerna) kontrolleras manuellt genom att uppgifterna hämtas till programmets korrigeringsvy. Vid genomgången av de uppgifter som ska kontrolleras syns parametrarna som beräknats för föregående och ifrågavarande kvartal och deras kvartals-

visa förändringar i korrigeringsvyn. Vid kontrollen kan man även använda timkostnadsrapporten på mikronivå av vilken den långsiktiga utvecklingen av företagens timkostnader framgår.

5.1.3 Imputering av uppgifter om arbetsinsats

Arbetskraftskostnadsindexet mäter förändringen i arbetskraftskostnaderna per utförd arbetstimme. Uppgiftslämnarna kan bortsett från några undantag ange arbetsinsatsen för timavlönade som utförda timmar. Däremot anges över hälften av de månadsavlönades arbetsinsats som avlönade – inte som utförda – arbetstimmar. Imputeringsprogrammet gällande antalet arbetstimmar säkerställer att man för varje uppgiftslämnare utöver den empiriska uppgiften om antalet arbetstimmar (utförda vs. avlönade) alltid har tillgång till en uppgift som fastställts med en regressionsmodell gällande både utförda och avlönade arbetstimmar.

De uppgifter om antalet utförda arbetstimmar som baserar sig på imputering används när företaget har angett arbetsinsatsen som avlönade timmar. Imputerade uppgifter om antalet utförda timmar används också för att ersätta kvalitativt otillfredsställande empiriska primäruppgifter som man trots försök inte har lyckats korrigera i granskningskedet. De kvalitativa korrigeringsandelen är under fem procent av arbetsinsatsen. När man har tillgång till kvartalsvisa uppgifter om både antalet avlönade timmar och antalet arbetade timmar i företaget kan man också följa upp förändringar i den avlönade fritiden och dess inverkan på utvecklingen av arbetskraftskostnaderna.

Imputeringen av arbetsinsatsen för industrins tim- och månadsavlönade samt för servicesektorn baserar sig på olika modeller. Modellspecifikationerna för dessa regressionsmodeller (struktur och funktionell form) är mycket likartade **enkla log-modeller**. Modellerna bildas separat för de grupper som bildats för varje kvartal utifrån näringsgrensstratumen. Imputeringen framskrider på följande sätt:

1. Man estimerar de angivna avlönade timmarnas beroende av företagsspecifika egenskaper (t.ex. för månadsavlönade inom industrin: antalet hel- och deltidsanställda för ifrågavarande och föregående kvartal, antalet avlönade timmar för föregående kvartal, andelen deltidsanställda inom servicesektorn). Antalet hel- och deltidsanställda löntagare (eller den proportionella andelen deltidsanställda) och kvadratroten av antalet/andelen både i början och i slutet av statistik kvartalet används som förklarande variabler i modellerna. Kvadratrotstransformationen i

antalen används som förklarande variabel för avlönade arbetstimmar, eftersom den marginella inverkan av en ökning i arbetskraften på den totala arbetsinsatsen är mindre i stora företag. Estimeringen av arbetsinsatsen i stora företag försvarades till en början av ett problem som berodde på primärmaterialets skevhet – primäruppgifter fanns inte om stora företag som jämnt angett utförda och avlönade arbetstimmar.

2. Prognoserna gällande avlönade timmar beräknas för både företag som angett utförda och avlönade timmar med hjälp av koefficienterna för de företagsspecifika egenskaperna som bedömts i fas 1. Imputeringen baserar sig på en linjär kombination av de estimerade koefficienterna och de företagsspecifika saknade uppgifterna.
3. Man estimerar de angivna utförda timmarnas beroende av de imputerade avlönade timmarna. Den förklarande variabeln i modellen är antalet avlönade arbetstimmar och dess kvadratrot.
4. Prognoserna gällande utförda timmar beräknas för både företag som angett utförda och avlönade timmar med hjälp av ovan estimerade koefficienter för företagsspecifika egenskaper.

De företag som angett uppgifterna som avlönade timmar (utförda) får således en prognos över antalet avlönade (utförda) timmar och imputerat antal utförda (avlönade) timmar.

Modellerna presenteras i bilaga 2 i denna handbok. Uppgiftslämnarna inom den offentliga sektorn kan ange arbetsinsatsen som utförda timmar, varigenom ingen imputering behövs inom kommun- eller statssektorn.

5.1.4 Slutförande av materialhanteringen

När materialhanteringen avslutas fastställs antalet utförda och avlönade arbetstimmar kalkylmässigt för varje uppgiftslämnare (se avsnitt 5.1.3). Inom industrin görs imputeringen separat för tim- och månadsavlönade.

Handläggaren av materialet beslutar huruvida man för varje uppgiftslämnare på kontrollistan över felaktigheter ska använda den kalkylmässiga prognosen för arbetsinsatsen eller den empiriska uppgiften om antalet utförda arbetstimmar. De tvivelaktiga uppgifterna om arbetsinsatser på den utskrivna kontrollistan kan godkännas med en kod som reserverats för ändamålet. Om ingen anteckning om godkännande fastställts för företaget på kontrollistan används prognosen. Andelen fall av denna typ är under fem procent.

5.2 Sammanställning av arbetskraftskostnadsindexet

Arbetskraftskostnadsindexet är ett kedjeindex, där de näringsgrensvisa kostnadsförändringarna viktas ihop enligt föregående års kostnadsvikter (eller kostnadsvikterna för året dessförinnan). I praktiken beräknas indexet genom att man utifrån urvalet definierar medelkostnaden för utförd arbetstimme i näringsgrenens huvudgrupp och genom att fastställa dess förändring jämfört med basåret och vikta ihop de näringsgrensvisa serierna med kostnadsvikter. Formeln för indexet i förordningen om upprättandet av indexet lämnar ett visst utrymme för nationella tillämpningar.

Processen för beräkning av indexet framskrider på följande sätt:

1. Man definierar medelkostnaden för indexets basår (2008) för varje basserie som fastställts enligt näringsgrenens huvudgrupp samt vad gäller tillverkning (C) för varje underserie (se avsnitt 4). Medelkostnaden för basårets basserie (eller underserie) är det oviktade aritmetiska medelvärdet för medelkostnaderna under kvartalen 2008.
2. För varje statistikkvartal definierar man den aritmetiska medelkostnaden för basserien (eller underserien) enligt gängse vikter för arbetstimmar.
3. För varje statistikkvartal definierar man förhållandet för basseriens medelkostnader

till basårets medelkostnad och fastställer indextalet för ifrågavarande kvartal.

4. Man beräknar kostnadsförändringen för varje näringsgrenssumma (t.ex. näringsgrenarna B–S) i relation till indexets basår genom att vikta varje index gällande basserien med en värdeandel som härletts från kostnadsposten från föregående år. Värdeandelarna fastställs utifrån arbetskraftskostnadsindexets primäruppgifter, och därför måste värdeandelarna för datainsamlingens startår 2007 användas för beräkning av indexen för näringsgrenssummorna för både 2007 och 2008.
5. Man definierar förändringen i indexet gällande näringsgrenssumman från statistikkvartalet till det sista kvartalet föregående år. Indextalet för näringsgrenssumman fås genom att kedja, dvs. multiplicera indextalet för sista kvartalet föregående år med den procentuella förändringen som skett fram till statistikkvartalet.
6. Beräkning av årsindexet gällande näringsgrenssummorna framskrider på motsvarande sätt. Beräkning av årsmedeltalen baserar sig på seriernas aritmetiska medelvärde viktat med antalet arbetstimmar.

5.3 Säsong- och arbetsdagskorrigeringar

När man granskar tidsserier som beskriver ekonomiska fenomen kan man ofta observera att indexserien följer ett visst "schema" från år till år, vilket också är fallet i till exempel figur 5A. Med andra ord: när man ritar de årliga indexserierna i samma bild går variationerna i serierna i samma riktning vid identiska tidpunkter. Denna regelbundna årsvisa/kvartalsvisa variation kallas säsongvariation och den uppvisar liknande drag under perioder lika långa som grundtidsheten (månad eller kvartal).

Traditionellt föreställer man sig att en tidserie består av särskilda komponenter som inte kan observeras separat. I tidsserier som beskriver utvecklingen av ett ekonomiskt fenomen särskiljer man vanligen följande fyra komponenter: trend-, konjunktur-, säsongvariations- och residualkomponenten.

Utöver de traditionella trend-, konjunktur-, säsongvariations- och restkomponenterna kan man i ekonomiska tidsserier eliminera variationer som

beror på kalendern med en arbetsdagskorrigering. Vad gäller arbetskraftskostnadsindexet kan de förklarande variablerna för de kvartalsvisa förändringarna utöver kostnadsförändringar stå för olikheten i antalet arbetsdagar, vilken i synnerhet påverkas av hur semestrar infaller och veckor placeras i kvartalen samt av helgdagarnas inverkan på arbetsdagarna.

I enlighet med Eurostats förordning ska därför tre serier av arbetskraftskostnadsindexet publiceras:

- en råserie i vilken arbetskraftskostnaderna beskrivs reellt,
- en arbetsdagskorrigerad serie i vilken variationen i antalet arbetsdagar beaktas och
- en säsongrensad arbetsdagskorrigerad serie i vilken säsongvariationen beaktas, såsom de regelbundna effekterna av betalningstidpunkten för engångslöneposter.

Finland har producerat arbetsdagskorrigerade och säsongrensade serier av arbetskraftskostnadsindexet 2008 = 100 för Eurostat fr.o.m. hösten 2012, då tidsserierna var tillräckligt långa för modellering av variationen i antalet arbetsdagar och säsongvariationen. Innan dess producerades bara s.k. råserier av indexet. Indexserierna över kommunsektorn säsongrensas inte ännu på grund av att serierna är så korta och att urvalet var så dåligt täckande under de första åren.

I de serier som Statistikcentralen lämnar till Eurostat har den kommunala sektorns inverkan bedömts enligt förtjänstnivåindexet.

Variationen i antalet arbetsdagar kan indelas i två delar: antalet egentliga vardagar och antalet söndagar. På motsvarande sätt kan helgdagarna vara s.k. fasta helgdagar, vars veckodag varierar (t.ex. julen), eller s.k. rörliga helgdagar som kan byta kvartal (t.ex. påsken).

Såsom det framgår av tabell 5A varierar redan antalet vanliga vardagar mellan 60 och 66 från kvartal till kvartal. På motsvarande sätt varierar antalet helgdagar från noll till sju. Dessa inverkar på arbetskraftskostnaderna å ena sidan genom att de allmänna helgdagarna i allmänhet är lediga dagar, liksom lördagarna för en stor del, varvid antalet arbetstimmar för en person som utför månadsavlönat kontorsarbete från måndag till fredag varierar mellan 435 och 478,5 timmar per kvartal. Om man antar att personens månatliga kostnad för företaget är 4 000 euro varierar kostnaden för en utförd arbetstimme mellan 25,08 och 27,59 euro, om personen varje dag arbetat 7 timmar 15 minuter.

På motsvarande sätt inverkar det stora antalet helgdagar och i synnerhet variationen i deras antal mellan kvartalen och mellan kvartalen under år som följer på varandra på arbetskraftskostnaderna

inom branscher där man arbetar i skift även under helgdagar. Då höjer helgdagsersättningarna timkostnaderna. Låt oss till exempel granska andra kvartalet 2012 respektive 2013. Andra kvartalet 2012 hade fem söckenhelger och en lördags- och en söndagshelg, medan andra kvartalet 2013 hade fyra söckenhelger samt en lördagshelg. Redan antalet helgdagar sjönk från sju till fem.

Enklast kan kalendervariationerna förklaras genom förändringen i antalet vardagar. Vad gäller arbetskraftskostnadsindexet blir situationen emellertid mer komplicerad på grund av de varierande lönesystemen. Exempelvis praxisen för söckenhelgersättningar varierar för timavlönade beroende på kollektivavtalet. Enligt vissa avtal betalas söckenhelgersättning i den månad under vilken söckenhelgen infaller, medan man i andra avtal kommit överens om en jämn ersättning för alla månader oberoende av om söckenhelger infaller under månaderna eller inte. Då måste modellerna konstrueras branschvist, såsom man gjort med imputeringsmodellerna för antalet arbetstimmar. Därför använder man i allmänhet regressionsmodeller, varvid olika helgdagar kan ges egna koefficienter.

Vad gäller arbetskraftskostnadsindexet förorsakas säsongvariation mest av betalningstidpunkterna för semesterpenning och andra engångslöneposter och -arvoden, såsom resultatpremier, och av placeringen av semestrar. Under andra och tredje kvartalet är arbetskraftskostnaderna i allmänhet högre per utförd arbetstimme än under första och fjärde kvartalet, uttryckligen på grund av ovan nämnda omständigheter (se figur 5A).

Låt oss granska arbetskraftskostnaderna för vår exempelperson år 2012. Personens månadskostnad för arbetsgivaren är 4 000 euro. Vi antar att personens semesterrätt är sex veckor. I april (2:a kvartalet)

Tabell 5A.

Antal vardagar och helgdagar åren 2010–2013

År	Kvartal	Dagar, antal	Arbetsdagar, antal [1]	Helgfria lördagar, antal	Helgfria söndagar, antal	Vardagshelger, antal [2]	Lördagshelger, antal	Söndagshelger, antal [3]
2010	I	90	62	13	13	2	0	0
	II	91	61	11	12	4	2	1
	III	92	66	13	13	0	0	0
	IV	92	64	11	12	2	2	1
2011	I	90	63	12	13	1	1	0
	II	91	61	12	11	4	1	2
	III	92	66	13	13	0	0	0
	IV	92	63	12	12	2	2	1
2012	I	91	64	13	12	1	0	1
	II	91	60	12	12	5	1	1
	III	92	65	13	14	0	0	0
	IV	92	62	12	13	4	1	0
2013	I	90	62	13	11	2	0	2
	II	91	61	12	13	4	1	0
	III	92	66	13	13	0	0	0
	IV	92	62	12	13	4	1	0

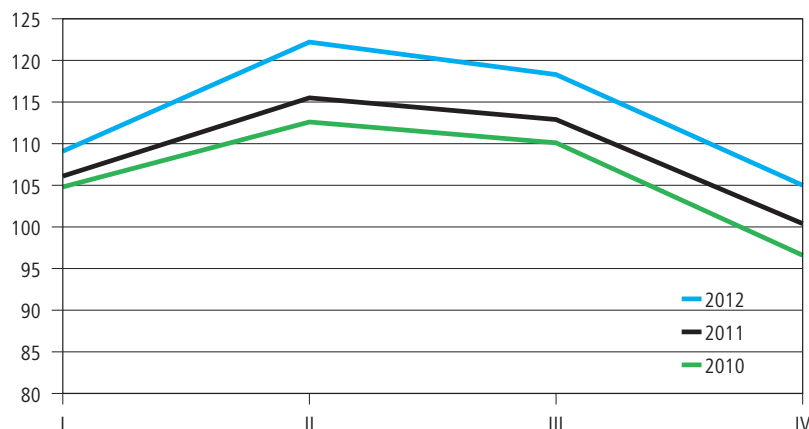
[1] Med arbetsdagar avses här vanliga vardagar från måndag till fredag som räknas som vanliga arbetsdagar.

[2] Måndag–fredag då högtider firas. Till vardagshelger inräknas också vardagar som normalt inte är arbetsdagar, t.ex. midsommarafton.

[3] Söndagar då högtider firas, t.ex. påskdagen.

Figur 5A.

Arbetskraftskostnadsindex för privata sektorn 2008=100 per kvartal 2010–2012

Tabell 5B.

Arbetskraftskostnaderna för exempelpersonen 2012 beräknat per kvartal, arbetsdag och arbetad dag

2012	Arbetsdagar	Semesterdagar	Arbetade dagar	Arbetskraftskostnad euro/kvartal	euro/arbetsdag	euro/ arbetad dag
1:a kvartalet	64	0	64	12 000	187,50	187,50
2:a kvartalet	60	5	55	12 000	200,00	218,18
3:e kvartalet	65	20	45	14 000	215,38	311,11
4:e kvartalet	62	5	57	12 000	193,55	210,53

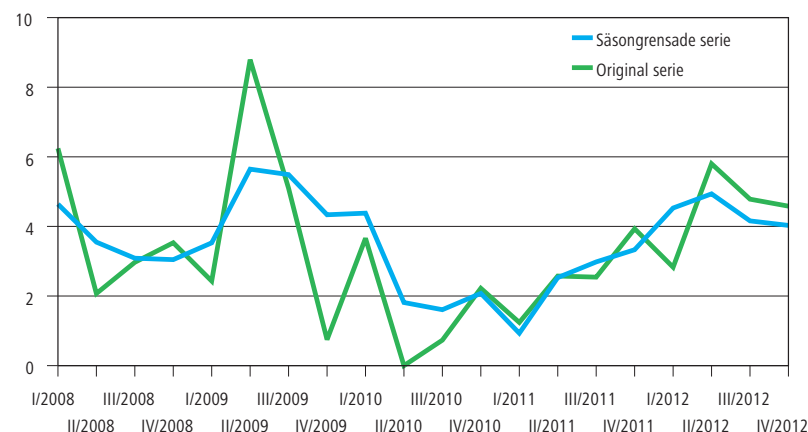
tar han ut en vecka, i juli (3:e kvartalet) fyra veckor och i december (4:e kvartalet) en vecka. Dessutom får han i juli semesterpenning, vars kostnad för arbetsgivaren antas uppgå till 2 000 euro. Av tabell 5B framgår det att personens arbetskraftskostnader per utförd arbetsdag varierar betydligt mer än kostnaderna beräknat enligt arbetsdag.

Eliminering av säsongvariation från tidsserierna försvåras av variation i avtalshöjningarnas ikraftträdande och betalningen av dem. Beaktandet av detta förutsätter uppgifter om de branschvisa avtalshöjningarnas inverkan på lönesummorna och eventuella betalningstidtabeller. Vid säsongrensning av arbetskraftskostnadsindexet beaktas avtalsförhöjningar inte.

Vid elimineringen av säsongvariation använder man TRAMO/SEATS-metoden som är förenlig med Eurostats rekommendationer. Den av Eurostat rekommenderade metoden förbättrar de säsongrensade uppgifternas kvalitet och internationella jämförbarhet. Av figur 5B framgår årsförändringsprocenterna för både den s.k. råserien (den ursprungliga serien) och den säsongrensade serien för åren 2008–2012. Till exempel var årsförändringen av råserien för 2:a kvartalet 2009 stor delvis på grund av att antalet arbetsdagar var tre färre än under motsvarande period året innan. Årsförändringen av det säsongrensade indexet är betydligt mindre för samma period.

Figur 5B.

Årsförändring av arbetskraftskostnaderna inom den privata sektorn jämfört med motsvarande kvartal året innan, %, ursprunglig och säsongrensad serie 2008–2012

6 *Gamla index och övriga informationstjänster*

Arbetskraftskostnadsindexet beräknas enligt begrepp och klassificeringar som definierats av EU. Begrepp som definierats i EU:s förordning har använts sedan 1996. Reformen av statistikens produktionsmetod och näringsgrensindelning fr.o.m. år 2007 försvårar emellertid statistikens jämförbarhet med tidigare statistik.

Eurostat publicerar arbetskraftskostnadsindexet kvartalsvis på sin webbplats. Till skillnad från det nationella arbetskraftskostnadsindexet publicerar Eurostat uppgifter efter näringsgren

utan indelning i sektorer. Skillnaderna i metoderna för upprättandet av statistiken i olika länder kan försvåra jämförbarheten hos indexen för de olika länderna.

Arbetskraftskostnadsindexet publiceras på Statistikcentralens avgiftsfria webbplats. Mer detaljerad information om förändringarna i arbetskraftskostnaderna publiceras årligen i sammanfattningspublikationen *Palkat ja työvoimakustannukset* (Löner och arbetskraftskostnader).

7 Arbetskraftskostnadsindexets användningsändamål och tillämpning

7.1 För vilka ändamål används arbetskraftskostnadsindexet?

Arbetskraftskostnadsindexet mäter förändringen i arbetskraftskostnaderna per utförd arbetstimme i en viss bransch. Förändringen i de genomsnittliga arbetskraftskostnaderna påverkas av bland annat:

- avtalshöjning av lönerna och löneglidning,
- strukturförändringen i arbetskraften,
- förändringar i användningen av arbetskraften (t.ex. övertidsarbete, semesterar, permitteringar, söckenhelger),
- engångslöneposter, t.ex. resultatpremier,
- förändring i tarifferna för socialförsäkringar.

De kostnadslagsspecifika underindexen av indexet förbättrar möjligheterna att specificera orsakerna till kostnadsförändringen. Förändringarna i kostnadsfaktorerna granskas dessutom i den årliga publikationen om statistiken över löne- och arbetskraftskostnader.

På hela den samhällsekonomiska nivån kan arbetskraftskostnadsindexet användas bland annat för att jämföra kostnadsutvecklingen per ar-

betstimme med förändringarna i produktiviteten. Eftersom indexet omfattar Europeiska unionen kan kostnadsutvecklingen i Finland jämföras med konkurrerande länder. Säsongrensning av indexet förbättrar den internationella jämförbarheten mellan kostnadsförändringar.

På företagsnivå skapar arbetskraftskostnadsindexet förutsättningar att jämföra den egna kostnadsutvecklingen med konkurrenternas kostnadsutveckling inom samma näringsgren i både Finland och EU.

Det officiella förtjänstnivåindexet lämpar sig ofta bättre för uppdateringar av priser på leveransavtal än det arbetskraftskostnadsindex som nu publiceras. Det säsongrensade och arbetsdagskorrigerade indexet förbättrar möjligheterna att tillämpa arbetskraftskostnadsindexet på leveransavtal. På grund av tidseriens korthet och säsongrensningens metoderna kan de säsongrensade tidsserierna revideras mycket. Detta måste beaktas då man använder uppgifterna.

7.2 Samband till annan statistik över arbetskraftskostnader

Statistikcentralens förtjänstnivåindex mäter förändringen i förtjänsten för ordinarie arbetstid. Indexet baserar sig främst på lönestatistik för sista kvartalet. Förändringen i förtjänstnivåindexet respektive arbetskraftskostnadsindexet kan avvika från varandra bland annat till följd av det mer omfattande kostnadsbegreppet i arbetskraftskostnadsindexet, förändringar i användningen av arbetstiden, olika beräkningsmetoder för indexen och den avvikande bokföringen av extraordinära kostnadsposter eller kostnadsposter av engångsnatur.

Arbetskraftskostnadsundersökningen och arbetskraftskostnadsindexet baserar sig på samma begrepp och definitioner. Fr.o.m. år 2008 har arbetskraftskostnadsindexet och arbetskraftskostnadsundersökningen samordnats så att urvalet för indexet utgör huvuddelen i urvalet för arbetskraftskostnadsundersökningen. Vid upprättandet av statistik över strukturen och förändringen finns dock metodologiska och begreppsliga skillnader som inverkar på resultaten. Statistiken över ar-

betskraftskostnader omfattar alla företag som sysselsätter minst 10 löntagare, medan arbetskraftskostnadsindexet omfattar företag som sysselsätter minst 20–30 löntagare.

Av kostnadsposterna i tabell 3A omfattar indexets fortlöpande kostnadsuppföljning inte klasserna D2 (kostnader för yrkesutbildning), D3 (arbetsgivarens övriga kostnader) eller D5 (subventioner som arbetsgivaren erhåller).

Arbetskraftskostnadsindexet mäter förändringen i lönesumman och socialkostnaderna beräknat per utförd arbetstimme. Således kan man till exempel begreppsligt bilda ett lönekostnadsindex genom att dividera förändringen i lönesumman med förändringen i antalet utförda arbetstimmar. Det lönesummaindex som Statistikcentralen publicerar beskriver förändringen i den betalda lönesumman genom att som basuppgift utnyttja det administrativa periodskattematerialet över företag. Statistikens lönebegrepp omfattar inte – till skillnad från arbetskraftskostnadsindexet – kas-sautgifter som optioner förorsakar arbetsgivaren.

8 Kalkylexempel på användningen av indexet

8.1 Beräkning av förändringen i kostnaden för en utförd arbetstimme

Förändringarna i kostnaderna för en arbetstimme anges i allmänhet i procent. Om man till exempel vill veta hur mycket kostnaden för en arbetstimme har stigit från 2007 till 2008, då arbetskraftskostnadsindexet 2008=100 är 96,7 år 2007 och 100,0 år 2008, beräknas den procentuella förändringen på följande sätt:

$$\frac{I_{2008} - I_{2007}}{I_{2007}} * 100, \text{ dvs.}$$

$$\frac{100,0 - 96,7}{96,7} * 100 = 3,4 .$$

Kostnaden för en utförd arbetstimme har alltså stigit med 3,4 procent.

8.2 Beräkning av förändringen i kostnaden för en utförd arbetstimme med index för två olika basår

På grund av byte av arbetskraftskostnadsindexets basår kan det uppstå situationer där man vid beräkningen av utvecklingen av kostnader för en arbetad timme endast har tillgång till indexet med det gamla basåret för periodens början och indexet med det nya basåret för periodens slut. Då behöver man en viss tidpunkt för beräkningen av utvecklingen av kostnaden för en utförd arbetstimme för vilken man har tillgång till både det nya och gamla indexet. Om man till exempel vet

att arbetskraftskostnadsindexet för basåret X är $I_Z^{X=100}$ år Z och $I_Y^{X=100}$ år Y och att motsvarande index för basåret Y är $I_W^{Y=100}$ år W och $I_Y^{Y=100}$ år Y, kan förändringen i kostnaden för en utförd arbetstimme från år Z till år W beräknas på följande sätt:

$$\left(\frac{I_Y^{X=100}}{I_Z^{X=100}} * \frac{I_W^{Y=100}}{I_Y^{Y=100}} - 1 \right) * 100 .$$

8.3 Ändring av indexets basår

Om utvecklingen av kostnaden för en utförd arbetstimme granskas regelbundet till exempel i anslutning till ett visst avtal, kan det vara ändamålsenligt att ändra indextalet som baserar sig på ett gammalt index vid basårspunkten till ett indextal som motsvarar det nya basåret. Då kan indextalen i det nya indexet användas som sådana utan att kedja dem separat enligt det ursprungliga indexet. När man använder indextal från föregående exempel kan det nya indexet för basårspunkten beräknas på följande sätt:

$$I_Z^{Y=100} = \frac{I_Y^{Y=100}}{I_Y^{X=100}} * I_Z^{X=100} .$$

Utvecklingen av kostnaden för en utförd arbetstimme kan nu direkt beräknas utifrån indextalen enligt det ovan beräknade nya indexet

$$\frac{I_W^{Y=100} - I_Z^{Y=100}}{I_Z^{Y=100}} * 100 .$$

8.4 Beräkning av eget index

I vissa fall inkluderar företagets tjänster eller produkter produktion inom två eller flera näringsgrenar. Vi antar till exempel att 75 procent av det arbete som ingår i ett företags produkter för metallkonstruktioner består av tillverkning av industriprodukter och 25 procent av husbyggande. Motsvarande index (2008=100) för 2007 är 98,6 (metallindustri) och 93,6 (byggande). Dessa index kan nu viktas ihop på följande sätt:

$$w_1 * I_1 + w_2 * I_2, \text{ dvs.} \\ 0,75 * 98,6 + 0,25 * 93,6 = 97,35$$

Motsvarande index kan även konstrueras utifrån arbetskraftskostnadsindex och t.ex. producentprisindex, varvid man kan kombinera förändringar i arbetskraftskostnader med förändringar i de materialpriser som företaget använder. Då bör man beakta att indexen ska ha samma basår.

9 *Publicering av arbetskraftskostnadsindexet*

Uppgifterna om arbetskraftskostnadsindexet publiceras fyra gånger om året på Statistikcentralens webbplats, http://www.stat.fi/til/tvki/index_sv.html. Uppgifterna publiceras omkring 70 dagar efter utgången av respektive kvartal. Uppgifterna i indexet publiceras i preliminär form och nya index kan revideras vid behov.

Utöver det egentliga offentliggörandet innehåller statistikens hemsida databastabeller i anslutning till arbetskraftskostnader samt beskrivningar av använda begrepp och klassificeringar. I sampublicationen *Palkat ja työvoimakustannukset* (Löner och arbetskraftskostnader) som sammanställs en gång om året behandlas uppgifterna i arbetskraftskostnadsindexet mer ingående än i offentliggörandet.

Bilaga 1 Arbetskraftskostnadsindexets serier

Bassерier

B	Utvinning av mineral (05–09)
C	Tillverkning (10–33)
D	Försörjning av el, gas, värme och kyla (35)
E	Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering (36–39)
F	Byggverksamhet (41–43)
G	Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar (45–47)
H	Transport och magasinering (49–53)
I	Hotell- och restaurangverksamhet (55–56)
J	Informations- och kommunikationsverksamhet (58–63)
K	Finans- och försäkringsverksamhet (64–66)
L	Fastighetsverksamhet (68)
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (69–75)
N	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster (77–82)
O	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (84)
P	Utbildning (85)
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster (86–88)
R	Kultur, nöje och fritid (90–93)
S	Annan serviceverksamhet (94–96)

Näringsgrenssummor

B_E	Näringsgrenarna B–E
B_F	Näringsgrenarna B–F
B_N	Näringsgrenarna B–N
B_S	Näringsgrenarna B–S / Totalt, privat sektorn
B_S	Näringsgrenarna B–S / Totalt, kommunal sektorn
G_J	Näringsgrenarna G–J
G_N	Näringsgrenarna G–N
J_R	Näringsgrenarna J–R, Totalt, statsektorn
K_N	Näringsgrenarna K–N
O_S	Näringsgrenarna O–S
P_S	Näringsgrenarna P–S

Hjälpsерier inom industrin

C1	Livsmedelsframställning, framställning av drycker och tobaksvarutillverkning (10–12)
C2	Textilvarutillverkning, tillverkning av kläder, läder, läder- och skinnvaror (13–15)
C3C4	Skogsindustrin (16,17)
C5	Kemisk industri (19–22)
C6C7	Metallindustrin (24–30)
C8	Tillverkning av möbler, reparation och installation av maskiner och apparater, annan tillverkning (31–33)

Bilaga 2 Imputeringsmodeller för arbetsinsats

Imputeringsmodell för avlönad arbetstid för månadsavlönade inom industrin (modell 1)

$$\log(q_{it}^p) = a_j + b_1 \log(x_{it1}) + b_2 \sqrt{\log(x_{it1})} + b_3 \log(x_{it2}) + b_4 \sqrt{\log(x_{it2})} + b_5 \log(x_{i,t-1,1}) + b_6 \log(x_{i,t-1,2}) + b_7 \log(q_{it-1}^p) + e_{ij},$$

där

$\log(q_{it}^p)$ är den logaritmiska avlönade arbetstiden vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(x_{it1})$ är det logaritmiska antalet heltidsanställda vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(x_{it2})$ är det logaritmiska antalet deltidsanställda vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(x_{i,t-1,1})$ är det med en period fördröjda antalet heltidsanställda i företag i ,

$\log(x_{i,t-1,2})$ är det med en period fördröjda antalet deltidsanställda i företag i ,

a_j är den standardiserade stratuminverkan och

e_{ij} är den resttermen av modellen.

Imputeringsmodell för utförd arbetstid för månadsavlönade inom industrin (modell 2)

$$\log(q_{it}^T) = a_j + b_1 \log(q_{it}^p) + e_{ij} + b_2 \sqrt{\log(q_{it}^p)} + b_3 \log(q_{i,t-1}^p) + e_{it},$$

där

$\log(q_{it}^T)$ är den logaritmiska utförda arbetstiden vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(q_{it}^p)$ är de med modell 1 imputerade logaritmiska avlönade timmarna vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(q_{i,t-1}^p)$ är det med en period fördröjda antalet avlönade timmar i företag i ,

a_j är den standardiserade stratuminverkan och

e_{ij} och e_{it} är modellens resttermer.

Imputeringsmodell för avlönad arbetstid för hel- och deltidsanställda inom servicebranschen (modell 3)

$$\log(q_{it}^p) = a_j + b_1 \log(x_{it1}) + b_2 \sqrt{\log(x_{it1})} + b_3 \log(x_{it3}) + b_4 \log(x_{it4}) + b_5 \sqrt{\log(x_{it4})} + e_{ij},$$

där

$\log(q_{it}^p)$ är den logaritmiska avlönade arbetstiden vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(x_{it1})$ är det logaritmiska antalet anställda vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(x_{it3})$ är den proportionella andelen deltidsanställda av företagets alla anställda,

$\log(x_{it4})$ är det logaritmiska antalet anställda under föregående period i företag i ,

a_j är stratuminverkan och

e_{ij} är den resttermen av modellen.

Imputeringsmodell för utförd arbetstid för hel- och deltidsanställda inom servicebranschen (modell 4)

$$\log(q_{it}^T) = a_j + b_1 \log(x_{it1}) + b_2 \sqrt{\log(x_{it1})} + b_3 \log(x_{it2}) + b_4 \sqrt{\log(x_{it2})} + b_5 \log(x_{it3}) + b_6 \sqrt{\log(x_{it3})} + e_{ij},$$

där

$\log(q_{it}^T)$ är den logaritmiska utförda arbetstiden i företag i ,

$\log(x_{it1}) = \log(q_{it}^P)$ är de med modell 3 imputerade logaritmiska avlönade timmarna,

$\log(x_{it2})$ är det logaritmiska antalet anställda vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(x_{it3})$ är den proportionella andelen deltidsanställda av företagets alla anställda,

a_j är stratuminverkan och

e_{ij} är den resttermen av modellen.

Imputeringsmodell för avlönad arbetstid för timavlönade inom industrin (modell 5)

$$\log(q_{it}^P) = a_j + b_1 \log(x_{it1}) + b_2 \sqrt{\log(x_{it1})} + b_3 \log(x_{it2}) + b_4 \sqrt{\log(x_{it2})} + b_5 \log(x_{it3}) + b_6 \sqrt{\log(x_{it3})} + b_7 \left(\frac{x_{it2}}{x_{it1}} \right) + b_8 \log(ett_ansio) + b_9 \sqrt{ett_ansio} + e_{ij},$$

där

$\log(q_{it}^P)$ är den logaritmiska avlönade arbetstiden vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(x_{it1})$ är det interpolerade logaritmiska antalet hel- och deltidsanställda totalt mellan två på varandra följande kvartal i företag i ,

$\log(x_{it2})$ är det interpolerade logaritmiska antalet deltidsanställda mellan två på varandra följande kvartal i företag i ,

$\log(x_{it3})$ är den logaritmiska höjningsdelen för överarbetstid i företag i ,

$\frac{x_{it2}}{x_{it1}}$ är den proportionella andelen deltidsanställda av alla anställda (interpolerade antal mellan två på varandra följande kvartal) i företag i ,

$\log(ett_ansio)$ är den logaritmiska förtjänsten för icke-utförd arbetstid,

a_j är den standardiserade stratuminverkan och

e_{ij} är den resttermen av modellen

Imputeringsmodell för utförd arbetstid för timavlönade inom industrin (modell 6)

$$\log(q_{it}^T) = a_j + b_1 \log(q_{it}^P) + e_{ij} + b_2 \sqrt{\log(q_{it}^P)} + b_3 \left(\frac{x_{it2}}{x_{it1}} \right) + b_4 \log(x_{it3}) + b_5 \sqrt{\log(x_{it3})} + e_{it} ,$$

där

$\log(q_{it}^T)$ är den logaritmiska utförda arbetstiden vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\log(q_{it}^P)$ är de med modell 5 imputerade logaritmiska avlönade timmarna vid den nuvarande tidpunkten i företag i ,

$\frac{x_{it2}}{x_{it1}}$ är den proportionella andelen deltidsanställda av alla anställda (interpolerade antal mellan två på varandra följande kvartal) i företag i ,

$\log(x_{it3})$ är den logaritmiska höjningsdelen för övertidsarbetstid i företag i ,

e_{ij} och e_{it} är modellens resttermer.

Bilaga 3 Enkätblanketter för industrin, servicesektorn, undervisningsområdet och offentliga sektorn

Kvartalsenkät för arbetskraftskostnader
Industri

Statistikperiod (ddmmåååå)	Löneutbetalningsperioder som tar slut under kvartalet			
	Timavlönade		Månadsavlönade	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	startdatum	slutdatum	startdatum	slutdatum
1. Avlönade anställningar i slutet av statistikperioden				
1a. Heltidsanställda	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
1b. Deltidsanställda	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
2. Arbetstimmar (i hela timmar)				
2a. Definiering av arbetstimmar			☐ Utförda	
Välj den grund för fastställande som använts för månadsavlönade			☐ Avlönade	
2b. Antal	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3. Lönekostnader (i euro)				
3a. Förskottsinnehållningspliktig lön totalt, av vilken	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3b. Penninglön för utförd arbetstid, därav	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3c. Förhöjningsdelar för övertids- och söndagsarbete	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3d. Lön för icke-utförd arbetstid	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3e. Lön för tilläggs- och övertidsarbete	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3f. Resultatpremie	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3g. Annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur (bl.a. semesterpenning)	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
4. Andelen (procent) socialförsäkringsavgifter (=tariff) av lönesumman, % (i formen 00,00)	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
Tilläggsuppgifter	<input type="text"/>			

Bilaga 3 Fortsätter

Kvartalsenkät för arbetskraftskostnader Servicebranschen

Statistikperiod (ddmmåååå)

Löneutbetalningsperioder som går ut under kvartalet

<input type="text"/>	<input type="text"/>
startdatum	slutdatum

1. Avlönade anställningar i slutet av statistikperioden

Totalt	av vilka på deltid
<input type="text"/>	<input type="text"/>

OBS! Kom ihåg att specificera uppgifterna om deltidsanställda.

2. Arbetstimmar (i hela timmar)

2a. Definiering av arbetstimmar

Kryssa för det alternativ som använts

☐ Utförda	☐ Utförda
☐ Avlönade	☐ Avlönade

2b. Antal

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

3. Lönekostnader (i euro)

3a. Förskotts innehållningspliktig lön totalt, av vilken

3b. Lön för tilläggs- och övertidsarbete

3f. Resultatpremier

3g. Annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur
(bl.a.semesterpenning)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

4. Andelen (procent) socialförsäkringsavgifter (=tariff) av lönesumman
% (i formen 00,00)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Tilläggsuppgifter

<input type="text"/>

Löneutbetalningsperioder som tar slut under kvartalet

Statistikperiod (ddmmåååå)

Startdatum

Slutdatum

Personal med arbetstid baserad på undervisningsskyldighet Övrig personal

I huvudsyssla

Bisyssla
/ Deltidsanställda

(t.ex. rektorer,
studiehandledare)

1. Avlönade anställningar i slutet av statistikperioden

2. Arbetstimmar

2a. Antalet betalda och utförda undervisningstimmar

2b. därav klubb- och stödundervisningstimmar

2c. Andra än undervisningstimmar

(bl.a. samplanerings- och vesö -utbildningstimmar)

2d. Betald sjukfrånvaro- och familjeledighet, dagar

2e. Antalet utförda arbetstimmar

3. Lönekostnader (i euro)

3a. Förskottsinnehållningspliktig lön totalt, av vilken

3b. Betald ordinarie lön

3c. Engångstimarvoden

3d. Resultatpremier

3e. Annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur
(bl.a. semesterpenning)

4. Andelen (procent) socialförsäkringsavgifter (=tariff)
av lönesumman, % (i formen 00,00)

Tilläggsuppgifter

Bilaga 3 Fortsätter

Statistikföringsperiod (ddmmåååå)	Löneutbetalningsperioder som går ut under kvartalet		
	startdatum	slutdatum	
	Månadsavlönade heltidsanställda	Månadsavlönade deltidsanställda	Timavlönade
1. Avlönade anställningsförhållanden i slutet av perioden	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Arbetstid (i hela timmar)			
2a. Antalet betalda arbetstimmar totalt, varav	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2b. betalda tilläggs- och övertidstimmar samt timmar i aktiv jour	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2c. betalda frånvarotimmar (inkl timmar med dellön)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2d. varav sjukfrånvaro och familjeledighet, timmar	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2e. Utförda arbetstimmar	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3. Lönekostnader (i euro)			
3a. Förskottsinnehållningspliktig lön totalt, av vilken	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3b. Betald ordinarie lön	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3c. Lön för tilläggs- och övertidstimmar samt timmar i aktiv jour	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3d. Resultatpremier	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3e. Annan tillfällig lön eller lön av engångsnatur	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4. Andelen (procent) socialförsäkringsavgifter (=tariff) av lönesumman, % (i formen 00,00)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Tilläggsuppgifter

Bilaga 4 Verkligt urval 2007–2012

Stratum		2007	2008	2009	2010	2011	2012
B	Utvinning av mineral	17	24	25	29	32	31
C	Tillverkning	440	579	640	678	690	735
D	Försörjning av el, gas, värme och kyla	27	27	27	33	36	36
E	Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering	20	20	33	42	44	44
F	Byggverksamhet	298	300	355	378	387	383
G	Handel	224	235	247	252	256	256
H	Transport och magasinering	178	190	212	219	236	234
I	Hotell- och restaurangverksamhet	36	45	48	49	57	57
J	Informations- och kommunikationsverksamhet	112	135	145	150	158	156
K	Finans- och försäkringsverksamhet	142	142	161	180	200	186
L	Fastighetsverksamhet	45	55	65	69	73	72
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	110	124	138	146	160	167
N	Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	151	168	185	201	219	227
O	Offentlig förvaltning	18	19	22	22	24	24
P	Utbildning	66	68	87	80	87	86
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster	55	67	67	67	80	78
R	Kultur, nöje och fritid	49	49	53	53	63	63
S	Annan serviceverksamhet	59	65	70	70	77	73

Käsikirjoja – Handböcker – Handbooks

Nro 1	Koulutusluokitus 2006 <i>Utbildningsklassificering 2006</i>		2007
Nro 4	Toimialaluokitus TOL 2008		2008
	Toimialaluokitus TOL 2008 (pdf)		2008
	Toimialaluokitus TOL 2008		2009
	Liite 1 Hakemisto		
	<i>Näringsgrensindelningen TOL 2008 (pdf)</i>		2009
Nro 5	Sektoriluokitus 2012 (pdf)		2012
Nr 5b	<i>Sektorindelningen 2012 (pdf)</i>		2012
No 5c	Classification of Sectors 2012 (pdf)		2012
Nro 6	Rahoitusvaadeluokitus 1996 Classification of financial assets and liabilities 1996		1995
Nro 10	Yhteisöjen tehtävluokitukset Julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tehtävluokitukset <i>Uppgiftsklassificeringar för sammanslutningar</i> <i>Uppgiftsklassificeringar för offentliga sammanslutningar och icke vinstsyftande sammanslutningar</i> Classifications of the functions of government and non-profit institutions serving households	uudistettu painos reviderad upplaga revised edition	1986
Nro 11	Pääasiallisen toiminnan luokitus Pääasiallisen toimeentulolähteen luokitus <i>Klassificering av befolkningen efter huvudsaklig verksamhet</i> <i>Klassificering av befolkningen efter huvudsaklig inkomstkälla</i> Classification of the Population by Type of Activity Classification of the Population by Main Source of Livelihood		1980
Nro 14	Ammattiluokitus 2010		2011
	Ammattiluokitus 2010 (pdf)		2011
Nro 16	Rakennusluokitus 1994 <i>Byggnadsklassificering 1994</i> Classification of Buildings 1994		1994
Nro 17	Sosioekonomisen aseman luokitus 1989 Classification of Socio-economic Groups	uudistettu painos revised edition	1989
Nr 17b	Sosioekonomisk indelning 1989	reviderad upplaga	1990
Nro 18	Demografiset ja sosiaaliset perusluokitukset Ikä, sukupuoli, siviilisäätö, kieli, kansalaisuus, uskonto <i>Demografiska och sociala grundklassificeringar</i> <i>Ålder, kön, civilstånd, språk, nationalitet, trossamfund</i> Demographic and Social Basic Classifications Age, Sex, Marital Status, Language, Nationality, Religion		1983
Nro 20	Suomen ympäristötiedostot		1996
Nro 21	Aineellisten varojen luokitukset Kiinteä pääoma, varastovarot, muut aineelliset varat <i>Klassificeringar av materiella tillgångar</i> <i>Fast kapital, lagerkapital, övriga materiella tillgångar</i> Classifications of Tangible Assets Fixed Capital, Inventories, Other Tangible Assets		1985

Nro 22	Ikäluokitukset Ohjeita ikäluokituksen käytöstä <i>Åldersklassificeringar</i> <i>Riktlinjer för användning av åldersklassificeringar</i>		1986
Nro 27	Rikosnimikkeistö <i>Brottsnomenklatur</i> Crime nomenclature		1999
Nro 28	Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot 2012 <i>Kommuner och kommunbaserade indelningar 2012</i> Municipalities and Regional Divisions Based on Municipalities 2012		2012
	Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot 2012 (pdf) <i>Kommuner och kommunbaserade indelningar 2012</i> Municipalities and Regional Divisions Based on Municipalities 2012		2012
Nro 30	Tilastokeskuksen ammattieettinen opas		2006
No 30b	Guidelines on Professional Ethics		2006
Nro 31	Tuottajahintaindeksi 2010=100 (pdf) Käyttäjän käsikirja	uudistettu painos	2013
Nro 32	Maanrakennuskustannusindeksi 1990=100 Käyttäjän käsikirja		1993
Nro 33	Ansiotasoindeksi 2005=100 (pdf) Käyttäjän käsikirja		2009
Nr 33b	<i>Förtjänstnivåindex 2005=100 (pdf)</i> <i>Användarhandbok</i>		2009
No 33c	The Index of Wage and Salary Earnings 2005=100 (pdf) Handbook for users		2009
Nro 35	Väestölaskenta 2000 Käsikirja		2001
Nr 35b	<i>Folkräkningen 2000</i> <i>Handbok</i>		2001
No 35c	Population Census 2000 Handbook		2001
Nro 36	Siviiliasian nimikkeistö <i>Nomenklatur för civilmål</i> Nomenclature of civil cases		2002
Nro 37	Jäteluokitusopas		2005
No 37b	Guide to Waste Classification		1999
Nro 38	Vuoden 1950 väestölaskennan otosaineiston käsikirja	uusintapainos	2013
Nro 39	Kuluttajahintaindeksi 2010=100 (pdf) Käyttäjän käsikirja	2., korjattu painos	2013
Nr 39b	<i>Konsumentprisindex 2010=100 (pdf)</i> <i>Användarhandbok</i>	reviderad upplaga	2013
No 39c	Consumer Price Index 2010=100 (pdf) Handbook for Users	2 nd revised edition	2013
Nro 40	Maankäyttöluokitus <i>Markanvändningsklassificering</i> Land Use Classification		2000
Nro 41	Julkisyhteisöjen tehtävuokitus		2001

Nro 42	Rakennuskustannusindeksi 2000 =100 Käyttäjän käsikirja Building Cost Index 2000=100 User's Handbook		2001
Nro 43	Laatua tilastoissa	uudistettu painos	2007
No 43b	Quality Guidelines for Official Statistics		2002
Nro 44	Yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukainen luokitus (COICOP)		2002
Nro 45	Use of Registers and Administrative Data Sources for Statistical Purposes		2004
Nro 46	Kulutustutkimus 2006 (pdf) Käyttäjän käsikirja		2009
Nro 47	Työvoimakustannusindeksi 2008=100 (pdf) Käyttäjän käsikirja	uudistettu painos	2013
Nr 47b	<i>Arbetskraftskostnadsindex 2008=100</i> <i>Användarens handbok</i>		2013
No 47c	Labour Cost Index 2008=100 (pdf) Handbook for users	revised edition	2013
Nro 48	Koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset 2012 Käyttäjän käsikirja <i>Utbildningsanordnare och läroanstalter 2012</i> <i>Användarhandbok</i>		2013
	Koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset 2012 (pdf) Käyttäjän käsikirja <i>Utbildningsanordnare och läroanstalter 2012</i> <i>Användarhandbok</i>		2013
Nro 49	Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi 2010=100 (pdf) Käyttäjän käsikirja		2012
Nro 50	Palvelujen tuottajahintaindeksi 2010=100 (pdf) Käyttäjän käsikirja		2013
No 50c	Producer Price Index for Services 2010=100 (pdf) Handbook for users		2013

ISSN 1797-9420
= Handböcker
ISBN 978-952-244-452-3 (pdf)

Tietopalvelu ja viestintä,
Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Kommunikation och informationstjänst,
Statistikcentralen
tfn +358 9 1734 2220
www.stat.fi

Communication and Information Services,
Statistics Finland
tel. +358 9 1734 2220
www.stat.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

Beställning av publikationer, Edita Publishing Oy
tfn 020 450 05
www.editapublishing.fi

Publication orders, Edita Publishing Oy
tel. +358 20 450 05
www.editapublishing.fi